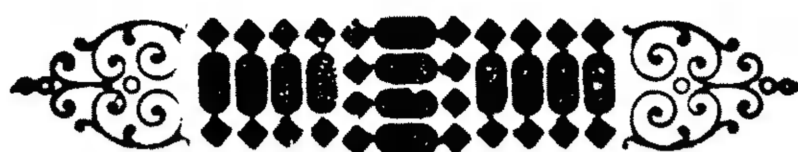
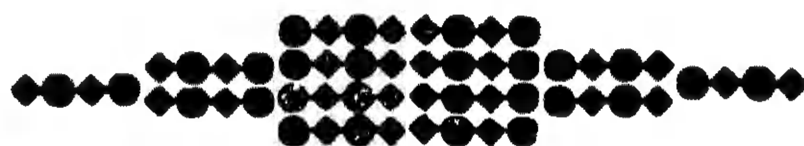
شیرین خسرو

ترجمەی : علی کمال باپیر آغا

انتشارات محمدی سقز
تلفن ۳۵۹۴

بسم الله الرحمن الرحيم

وەختێ کە کسری دەرچو لە دونیا
هرمزی کوری بو بە پادشـــا

بە عدالتو بندە نەوازی
وەك کسری هەمو خلقی کرد رازی

أولادی نەبو زور کردی احسان
هەتا کوریکی پێ بەخشی یزدان

تاقە دوری بو لەدریای شـــاهی
مانندی نەبو لەمەتە ماهی

روی وەکو روژبو دەمی شکر ریز
باوکی ناوی نا خســـــروی پرویز

پروردە کرا بە شکرو شیر
ئەشـــورا دایم بە عطرو عبیر

کاتێ کە عمری بو بە حەوت ســـالە
روی گەشـــایەوە وەکو گلالە

چند ٱموستایان لەاطراف هینا
درسیان پێدا لەناو قصریکا

عمری شازادە کەبو بە دەسال
بو بەکوریکی پرعقلو کمال

بو بە چواردە سال کەعمری ئەمجا
حەزی لەعلمی رمل ئەکرد ئەوسا

(بزرگ امید) ناو عالمی هەبو
لەعلمی نجوم زور شارەزا بو

ناردی بەشوینیا خسرو پنهانی
گوتی کلبلی گنجی آسمانی

توی دریای علمو عرفانو فرهنگ
لە داوینت قط من برنادەم چنگ

پیم بلی درسی نجومو افلاك
لە زحلەوە هەتا کو ژیر خاك

خلاصەی کلام بەوەختیکی کەم
فیربو علومی نجومیش دردەم

خوشتری ئەویست باوکی لە گیانی
بی ئەو نەی ئەکرد هیچ زندگانی
هرمز امری کرد بە هموشاردا
بە کوچەو میدان بەناو بازاردا
جارچی جاری دا کە بەامری شا
اگر اولاغی لە دەغلی بخوا
یاخو لەباغی یەکی بی رخصت
میوەیی بچنی ئەکری سیاست
اگر نیرینە لەگەل نامحرم
دانیشی جزا ئەبینی دردەم
اساسی عدلی وەکو نوشیروان
دانا دوبارە لەسر روی جهان
قضا وای هینا خسروی نازدار
روژی لەروژان رویشت بوشکار
نیچری زوری گرت بە دلی شاد
کە گەررایەوە شازادەی آزاد

دی‌یێکی جوانی له‌ریدا توش بو
اطرافی پربو له‌گلی خوش بو
له‌ناو گلاندا خسرو به‌خوشی
دستی کرد به‌عیش به‌شراب نوشی
شه‌و به سه‌را هات مایه‌وه له‌وی
نه‌ی‌هیشت هیچکس خه‌و له‌چاوی که‌وی
به‌کیفو عیشو به‌شادی‌و به‌ذوق
به‌شراب خواردن به‌گورانی‌وشوق
اسپیکی خسرو به‌امری خوا
شه‌و له‌سر آخور بوبو بره‌لا
له‌ناو ده‌غلیکا به‌تنیا بی‌باك
هتا به‌یانی له‌وه‌رابو چاك
غلامیکیشی رویشت به دزه
له‌باغ برسیله‌ی هینا بو مزه
وه‌ختی بیانی پیاویکی بدکار
رویشت خبری برد بو شهریار

گوتی شازاده بی‌رسمی نواند
نه‌ترسا امشه‌و امری توی شکاند
اسپه‌که‌ی که‌وته ناو ده‌غلی امشه‌و
هتا بیانی کس نه‌ی کردوه خه‌و
له ده‌نگی عودو چنگو دفو تار
اهلی ئه‌و دی‌یه همو بون بیزار
غلامیکیشی چووه به‌دزه
له‌باغ برسیله‌ی بردوه بومزه
وه‌ختی امه‌ی بیست هرمز دستو برد
ناردی چوار په‌لی اسپه‌که‌ی په‌ل کرد
غلامه‌که‌یشی به‌خاوه‌ن باغ دا
فرموی تا ئه‌مری خذمتت بکا
ئه‌و تختو رخته‌ی پرابو بوراو
به‌خشی به‌خاوه‌ن ماله‌که ته‌واو
ناردی عودو تار لی‌دریان هینا
هر ده نینوکی له‌بیخ ده‌ر هینا

تارو عودەکەی پارچە پارچە کرد
فرموی بوم بینن خسرو دستوبرد
خسروی پرویز ایتر حالی بو
بی امری کردوە هەلسا زو بەزو
چند پیاوی پیرو عالمی هینا
تاشفاعت کەن بوی لای پادشا
بەشینو زاری عالمەکانی پیر
لەپشتیانەوە خسرو وەك اسیر
کفنی کردەبر تیغی هەلکیشا
بە دستیەوە گرت چونە خذمت شا
کەچونە دیوان بەدلی غمناك
لەبر تختی شا خویان خستەخاك
گوتیان شازادە مندالە قوربان
مرحمتت بی بی بخشـــە پیمان
اوەندە بەکول گریان پادشا
بەزەیی پیاهات زو دلی سوتا

بەگریەو زاری بە واویلاوە
لەخسـرو خوش‌بو دلخوشی داوە

باسـی خەو بینینی خسـرو

کە لەو بلایە خسـروبو رزگار
بربووە طاعت بو پرور دگـار
شـەویك لەخەودا مژدەیان پیدا
لەجیی اسپەکەت کەوا پەل کرا
اسپیکت ئەبی تیژرەو وینەی‌با
ناوی شـەودیزە بی‌مثل‌و هاوتا
لەجیی ئەو غمەی کە ترشو تال بو
توشت بو خوشی عمرت بطال بو
محبوبەییکی شوخ‌و نازەنین
أتبی مشهورە ناوی بەشیرین
لەجیاتی تختو رختەکەت کەوا
دای بەخاوەن مال پادشـای جم‌جا

تختو تاجیکی شاهانەت ئەبی
لەروی دونیا ماندی نەبی

لەجیی مطربی تارو عود لیدەر
نینوکی هەلکەند کەشای تاجور

بار بود ناوی خوش دەنگو صدا
دستت اکەوی شازادەی دانا

لەدستی تودا برد ئەبی بەزەر
مورو زەنگولە ئەبی بەگوهر

کاتی کەخسرو لەخەوبو بیدار
زور شکرانەی کرد بو پرور دگار

نەدیمیکی بو مشهور بە شاپور
کەررابو همو جیی نزیکو دور

صورەتکری بو دلیرو تەردست
لەسرآو نقشی جوانی أبەست

بەخسروی گوت شەوی لەشەوان
جیکائی هەیە لەو دیوی کویستان

ژنیك پادشای ارمنستانه
خاوەن شکوهو سپاهو سانه
لەسەر کیو هزار قەلای بەستووە
خزینەی لەحدو حساب دەرچوە
مشهورە ناوی (مهین بانو) وە
هیشتا کو چکە شوی نەکردوە
بە هاوین جیگای ارمنستانە
لە بهارانا شوینی (موقانه)
لە (ابجاز) ئەبی هنگامی خزان
أچیتە (بردع) فصلی زمستان
خوش رائەبویری لە داری دونیا
برازاییکی هەیە بس تنیا
ئەویش کچیکە جوانو نازەنین
ناوی شیرینەو کلامی شیرین
هزار عاشقی هەیە دیوانەن
لە دەوری شعلەروی وەك پروانەن

برۆانکەکان پر غمزەو غنجە
مەمکو چەنەی سیوو ترنجە

چاوی کار آسکی صحی حرمە
زلفی ریحانی باغی ارەمە

دل رفینیکە مانگی چواردەمین
ون ئەبی اگر ببانی شیرین

کەنیزی زوری هەیە بی‌حساب
جوانن بەوینەی مانگو آفتاب

بەبالا وەکو آزادە سرون
بەلنجەو بەلار وەکو تزرون

اسپیکی هەیە شیرین بی‌هاوتا
توزی ناشکینی کەغار بکات با

بەسراوەتەوە بەزنجیری زیر
لەسیر کردنی انسان نابی تیر

هروەك کس‌نیە وینەی شیرین جوان
هیچ اسپیش نیە وەك شەودیز قوربان

کاتێ ئەمەی گوت شاپوری دانا
خسرو شعورو آرامی نەما

گوتی بەشاپور یاری وفادار
گر چارەم نەکەی لەدەس ئەچی کار

هەلسە کوررانە ای مردی میدان
بی تأخیر برو بو ارمنستان

گرزانیت شیرین دلی نەرم ئەبی
بە آگری عشقی من دلی گەرم ئەبی

باشە خرا اگر دل رەق‌و وەك برد
بی فایدە نەکوتم بام آسنی سرد

خلاصە شاپور بیانی هەلسا
ملی ریگای گرت بەتاقی تنیا

بە شەوو بە روژ شاپوری پر فن
رویشت بەمانگی گەیشتە ارمن

توشی جی‌ییك بو پر سەوزەو گل بو
پر لەریحانەو شەربوو سنبل بو

شیرینی ارمن شوخی نازەنین
آهاتە ئەوی هنگامی هاوین

کلیســاییکی لی‌بو بی‌امثال
چند قەشەی تیابو پیرو کونەسال

شــاپور لەریوە چو بوکلیســا
گوتی بەقەشە ای پیری ترسا

پیم بلی آخو شوخانی نازدار
وان لەکام جیگا لەکام مرغزار

جوابی دایەوە قەشەی کونی پیر
گوتی بەشاپور مەردی داناو ژیر

لەداوینی ئەم کەژو کوسارە
صحراییك هەیە گل‌و گلزارە

ســبەینی پەری رویان بەیکجار
دین بوئەو شوینە بو سەیری گلزار

ســەر لەمیانی لەپیشدا شاپور
رویشتە ئەوی بەدلی رنجور

شكلی خسروی، کیشا دستو برد
به درختیکا آویزانی کرد
لەجیگاییکدا جا خوی کرد پنهان
هتا نەی بینن کنیزەو کچان
لەپاش سعاتی سیری کرد شیرین
لەگل کنیزان شوخی نازەنین
هاتن بە کیفو بەشادیو خوشی
بربونە عشرت بەبادە نوشی
شیرینی ارمن سەری هەل برری
بەدرختەوە صورتەکەی دی
امری کرد چونو صورتیان هینا
کە تماشای کرد مات بو حبەســا
اندامی لەرزی، روی هەل بزرکا
هوشو شعوری هیچ لەلا نەما
کنیزەو کچان لەمە زور ترسان
صورتەکەیان وەرگرت درراندیان

گوتیان بەشیرین ئەم شکلە جوانە
یقین بزانە هین پری یا نە
ئەم مرغزارە پر دیوو پری
برروین با نەبین شیتو سرسری
ئەو شەوە لەوی مانەوە فردا
بو باغیکیتر رویشتن أمجا
شاپور لەپیشا چوبو هەمدیسان
شکلی خسروی کیشابو زورجوان
بە درختیکا هەلی واسیبو
خوی شارد بووە وەك روژی پیشو
شیرین هات لەگل کنیزان بەناز
هربونە عشرت بەلیدانیساز
شیرین شکلەکەی دیسان دیزانی
ئەمە سریکی تیایە پنهانی
زبانی بەسرا شعوری نەما
پربوە گریان بی دەنگو صدا

به کنیزیکی فرمو آزانه
برو بوم داگره ئەو شکله جوانه
کنیزه ییکی شـــیرین حالی بو
چو صوره‌ته‌کەی لی شاردەوە زو
هاتەوە وتی ئەو رسمه قوربان
کاری پری بو لی‌ی کردین پنهان
رویشتن لەویش بو دەشتیکی تر
شیرین زوبر دبو پریشان خاطر
شاپور هروەکو جارانی پیشو
له پیش أواندا خوی کەیاندبو
دیسان صوره‌تی خسروی لەوی
هەلواسی له پیش هاتنیان شەوی
شیرین اکەرزا بو سیری کلان
صوره‌تەکەی دی لەوی هەمیسان
متحیر بو زور سەـــری سورما
لەلای معلوم بو ســـریکی واتیا

صورەتی هەلگرت ماچی کرد بەدل
بربووە گریان زور بەسوزو کل
کنیزەکەکان ایتر کولیاندا
تی کەین شیرین پەشیوە أبجا
عرضیان کرد قوربان مەبە دل آزار
چارەییك أکەین ای شوخی نازدار
شیرین پی ی کوتن نەماوە فام
بو ئەم صورەتە زور بی آرام
وەرن بابزمی بگرین پیاپەی
لەنشأی چاوی تیر بنوشم مەی
پیکی شرابی أخواردەوە جا
سجدەی ئەبردە بر صورت خیرا
أیکوت چاوەکەم آرامی گیانم
تو صورەتی کی یت ناوت نازانم
لەپاش سەعاتی شاپور پیدابو
کە چاوی پی کەوت شیرین زانی زو

ئەم کارە ایشی ئەوە بەیقین
ناردی هینایان بوخذمت شیرین
بەخیر هاتنی کرد فرموی ای‌برا
لەکوی‌وە هاتوی پیم‌بلی توخوا
جوابی دایەوە گوتی بەقوربان
بندە گەرزاوم همو روی جهان
خبرم هەیە لەایشی دونیا
لەهمو عالەم هتا لە سما
شیرین کەزانی گوستاخە أمجا
گوتی ئەم شکلە چی ألیت آیا
ئەمە پری‌یە یاخو انســـانە
نەتەوەی انسان کەی هیندە جوانە
شاپور عرضی کرد ئەم شکلە قوربان
هینی شــخصیکە پیت ئەلیم پنهان
لەحقیقتی زور چاك أزانم
تیت أکەینم روحی روانم

شیرین امری کرد روین کنیزان
مانەوە لەوی تنها هردوکیان
شاپور گوتی پیی ئەم شکلە قوربان
وینەی خسروە نەوەی نوشیروان
شاهی مداین فریدون قدرە
بەحسنو جوانی ماندی بدرە
خلاصە شاپور گوتی بەشیرین
تو فکرت چیە شوخی نازەنین
من بو دردیتو لەلامە درمان
دردی خوت مەکە لەطبیب پنهان
شیرینی ارمن توندبو اول جار
بەلام کەچونکو بوبو گرفتار
عذری هیناوە گوتی توخوا
زور پەشیوحالم ای‌مردی دانا
ئەم شکلە دلی لی‌سندوم تەواو
صورت پرستم بدناوم بدناو

بگره فریام ذەخیلو آمان
بەقربات أكەم منیش بەقوربان
رازی هەلیخوم وا من کرد اظهار
توش راستی بلی مردی افسونکار
شاپور کە زانی شیرین پەشیوە
لەبر دردی عشق شیتەو کالیوە
گوتي بەراستی ئەم وینە جوانە
دست کردی منە تحقیق بزانە

بو ئەم وینەیە هیندە شپرزەی
گر خوی ببینی آخو چی ئەکەی
سەوزەی خط لەروی هیشتا نەدراوە
بو گرتنی دل پرچمی داوە
لەتای پرچمی سنبل أباری
لەدەمی شکرو نقل أباری
بەاصلو نسب نەوەی جمشیدە
بەحسنو جوانی مانگو خورشیدە

لەگل ئەم همو حســنو جماله
ئەویش لەعشقت پریشان حاله
منی ناردوه توی بوبکەم رام
راستی ئەمەیه باقی والسلام
شیرین ئەمەی بیست ساعاتی مات‌بو
گوتی بەشــاپور عاقلی نیك‌خو
تدبیرم چیه پیم بلی توخوا
دەوای دردمکه ای مردی دانا
شاپور عرضی کرد شازادەی نازدار
زو بچورەوە هرایســتا بوشار
بیانی هەلنــه بەرسمی شکار
سواری شەودیزبه برو بەیلغار
میل بەمیل بېره آزانه ریگا
شەودیز تیژ رویه هیچکس پیت ناگا
أمو ستیله یکی لعلی خسرو شا
شاپور هینابوی بەشیرینی دا

گوتی لەریدا اگر دیت خسرو
ئەم أموستیلە نشان بدە بەو
نالی اسپەکەی خسرو آلتونە
سرتاپا هموی لعلی گلگونە
اگر لەریدا نەبو توشی تو
ریگای مداین بکرە بەر برو
کاتی گەیشتیە شاری مداین
ئەبینی قصرو باغو خزاین
بچورە قصری شازادەی نازدار
کنیزی تیایە هزاران هزار
لەناو ئەو قصرە ببە بەمیوان
أموستیلەکە نشان دە بەوان
انتظار بکە هتا دیت خسرو
ئەوسا ئەبینی حسنو جوانی ئەو
منیش دوا بەدوات دیمەوە ئەوی
هیچ خەفەت مخو قضات لیم کەوی

وەختی أمەی گوت شاپوری دانا
رویشتو شیرین مایەوە تنیا
کنیزەکەکان بەلنجەو بەلار
هاتنەوە بولای شیرینی نازدار
امری کرد درحال لەوی کوچیان کرد
رویشتەوە شـــار شیرین دستوبرد
شەو بەسەرا هات گوتی بەیانو
بوگەشتی صحرا هەمە آرەزو
أمەوی سواری شەودیزبم فردا
بروم بوسەیری گلگشتی صحرا
جوابی دایەوە بانوی مهربان
گوتی آرامی جرگو دلو گیان
شەودیز سرکیشو توندە ئەیزانی
وریابە نەکات زور توند رانی
خدا نەکردە نەك چاوی بدکار
پیت هەل بهینی بکەویتە خوار

بانو لەخەوا بینیبوی کەوا
لەدستی بازیك بوبو بەرەلا
سر لەبیانی کەهەلسـا شیرین
کنیزان دەوریان گرت وەکو پروین
کردیانە بەریان جلی غلامان
رویشتنە صحرای چولی بی‌سامان
لەپاش سـعاتی شـیرینی نازدار
شەودیزی توند کردتی‌پەرری بەغار
چواردە شەوو روژ بەبی مدارا
قطعی کرد هەردەو ریی دەشتو سارا
روژی چواردەمین گەلی ماندوبو
لەتوزو خولدا لەشی غرق بوبو
ریگای کەوتە ناو گلو گلزاری
کانی سراوی خوش چشمە ساری
اسپی بەستەوە لباسی داکەند
رویشتە ناو آو شوخی دل پسند

خوی خستە ناو آو وەك كۆمەلی نور
آو لەچاوی هات آسمان لەدور

بالەناو آودا خوی بشوا شیرین
بینیەوە سرباس خسروی مسكین

باسی گەیشتنی خسرو بەشیرین لەسر چشمە سراو

كەشاپوری نارد بوارمن خسرو
هر چاوە رووان بو بی خورا كو خەو

هرمز خسروی زور لابو نازدار
بلاٌم چاوی بد آخر لی ی كرد كار

خەریك بو خسرو بگری بی تاوان
زنجیری بكات بیخاتە زندان

كە بزرگ اومید خبری زانی
چو بولای خسرو زو بە پنهانی

گوتی لەگل تو باوکت هرمز شـا
فکری خراپە وریابە وریا
هەلسە زو برو تەرکی دیارکە
لەدستی باوکت خوت رسـتگارکە
خسـرو کە زانی بەم بندو باوە
باوکی لەحقی فکری گورراوە
چووە قصرەکەی لای کنیزەکان
وصیتی کردو پی‌ی گوتن الآن
یکجار عاجزم غمبارمو زویر
ئەمەوی بچم بوراوی نیچیر
لەپاش من اگر آفرەتیکی جوان
هاتو لەلاتان ئەبی بەمیوان
پیشوازی بکەن بەقدرو حرمت
بە دلو بە گیان باش بیکەن خذمت
اگر لەم قصرە گەرمای بو خیرا
قصریکی تری بو بکەن لەصحرا

ئەمەی گوت سواری اسپەکەی بو زو
لەگل غلامان رو بەارمن چو
صحرایان طی کرد منزل بەمنزل
هلاك بون لەتاو گەرماو توزو گل
لەو صحرایەدا شـــیرینی لی بو
اولاغەکانیان تەواو بون ماندو
خسرو امری کرد گوتی یکسعات
لەم صحرایەدا بکەن اسراحت
لەوی دابەزین خسرو بەتنیا
اگەررا لەناو لالەو سەوزە گیا
سەیری کرد کچیك وەك مانگی تابان
خوی ئەشوا لەناو چشمەدا عریان
زلفو پرچمی ئەکرد بەشـــانە
ونوشەی لەسر گل ئەکرد دانە
لەعشق سینەی کەوەوك بلور بو
خسرو ناو جرگی پر آگری سور بو

شەو دیزیش لەولای چشمەسارەوە
بەســرابوەوە کە بەدارەوە
خسرو لەدلدا کردی تمنا
گوتی چی ئەبو لەداری دونیا
ئەم کچە کەوەك مانگی تابانە
لەگل ئەم اسپە لایقو جوانە
هی من بوبایە بختیار ئەبوم
گەلی مستریح طالعدار ئەبوم
آگادار نەبو شەو دیزو شیرین
بوئەو ناردوتی رب العالمین
شیرینی ارمن وەختی دی خسرو
لەدوروەســتاوە ئەکا سەیری ئەو
بەپلکی خاوی لەشــی کرد پنهان
وەك شەو داپوشی خورشیدی تابان
لەبر حیای خوی لەشرما شــیرین
اندامی سرپاك بربوە لەرزین

خسرو مردانه شەرمی کرد خیرا
روی لەشیرینی ارمن وەرگیرا
فرصتی زانی شیرین دستوبرد
هاتە درەوە جلی لەبر کرد
بەلام لەدلی خویشیدا شیرین
لیکی دایەوە گوتی بە یقین
ئەم شوررە سوارە ئەبی خسرو بی
تحقیق أزانم هر ئەبی ئەوبی
نشـــائی لعلی کەپیوە نەبو
شیرینی ارمن سەری لی تیکچو
نەیزانی کەوا هنگامی ســـفر
خسرو آوەژو جل ئەکاتە بەر
کە خسروی دی بەاول بینین
شیتو عاشق بالای بو شیرین
خیالی هەبو کە بچی بولای
روحی شیرینی بکا بەفدای

لەپاشان گوتي باش نیە ایستا
لەم دەشتە چولە بەتاقي تنیا
گر بچم بولای تا آخر زمان
من بدناو ئەبم لەسر روی جهان
سواری شودیزبو بەیەك چاولینان
بەغار روی کردە چولو بیابان
لەپاش سـعاتی خسروی پرویز
سەیری کرد نەکچ ماوە نە شەودیز
متحیربو ژیر درختەکان
یك یك أگەررا هیچ نەیدی نشان
بەسریا ئەدا بەشینو زاری
هاواری ئەکرد بەبی قراری
جار بەجار أیکوت یقین پەری بو
کە لەبرچاوم خوی شاردەوە زو
خلاصە شیرین شەودیزی ئاودا
کاتی گەیشتە بەر قصری کسرا

حوری نژادان کنیزانی چین
وەختی کە دی‌یان جمالی شیرین
متحیربون چونە پیشــوازی
لە حسودیان لیویان أ گەزی
أموستیلەکەی درحال نشان‌دان
بە قدرو حرمت بردیانە دیوان
کردیان پرسیاری ناوو نشانی
گوتیان لەکام جی‌و لەکام مکانی
شیرین لەدلدا أترســا لی‌یان
درووو دەلەسەی زوری گوت پی‌یان
گوتی صبرکەن بیتەوە خسرو
شرحی حالی‌من بوتان ئەکا ئەو
لەسر تختی زیر شیرینیان دانا
اسپیان بەستەوە لەطویلە‌ی شـا
باشــیرین لیرە بکا خوردو خەو
بوشاری ارمن وا ئەچی خسرو

باسی رویشتنی خسرو بوشاری ارمن

کاتی کەشیرین لە خسرو دوربو
خسرو زورماتو زویرو رەنجوربو
رویشست بە تعجیل گریانو نالان
هەتا گەیشتە حدودی کویستان
کەدی سەوزە گیای تەررو تازەبو
گلو رحانەی بی اندازە بو
نازەنینانی شوخی دل پسند
بەروی خسرو بون زور آرزومند
لەوی رای بوارد بەکیفو خوشی
لەگل کنیزان بەبادە نوشی
هرچندە مایەی عیشی تەواوبو
بەلام بوشیرین دل پرزوخاوبو
لەپاش چند روژی رویشت بوموقان
لەویشەوە زو چو بوخوزستان

لەگەل سپاهو جاهو جلالی
مهین بانو چو بو استقبالی
بردی بو دیوان بەقدرو حرمت
کردیانە بەری انواعی خلعت
دایان نا لەسر تختی زرنگار
نایانە سەری تاجی شهریار
خسرو مایەوە بەدلی غمگین
عاجزبو لەتاو فراقی شیرین
شیرینیش لەولا دل پر لەکدر
مایەوە مانگی تەواو سرانسر
خبری زانی بە بیانوی شکار
خسرو رای کردوە لەدەس شهریار
لەخەوو خوراك بی‌صبرو قرار
غم لەبانی غم لەسەری بو بار
لە پاش مدەتی شیرین امری کرد
گوتی قصریکم بوبکەن دستو برد

لەجی‌یێکی خوش لەسر کوساری
شاخیکی بەرزو خوش هواداری
چونکە مداین زور گەرمەسیرە
لەتاوی گەرما أسوتیم لیرە
کەنیزەکان گوتیان شیرین گیان
شازادە امری فرمووە پیمان
لەسر شاخی بەرز خوشو باصفا
قصری بکەین بوت ایمە مهیا
ئەو کنیزانە حسدیان ئەبرد
چند وەستاییکیان هینا دستوبرد
گوتیان دەخیلە مردانی دانا
مهندسانی آزاو توانا
جادویی هەیە پرمکرو پر فن
تازە هاتوە لە شاری ارمن
لەساحری‌دا هیند پر کماله
سحری بەهاری لەلای بطاله

لەسر شاخیکی خوش آوو هوا
قصریکی کردوه لەایمه داوا

بچن له جی ییك كه بد هوابی
ناسازو پیسو یکجار گەرمابی

قصری درست کەن له گەچو له سنگ
ماندی زندان با بی دل تنگ

ئەدەین به ایوه به خروارو بار
زیرو زیوی زور درهمو دینار

رویشتن روژی له کرماشان دور
له آوەدانی و شاری جهان دور

قصریان درست کرد گەرم و بدهوا
پر له میشولەو میش و رەشەبا

کنیزه کانی بدو حیلەبەز
بردیانه ئەوی شیرینی طناز

شیرین لەوی‌دا به دردو ألم
لەدوری خسرو مایەوه پرغم

باسی رویشتنی شاپور بولای خسرو
و لەویوە چونی بولای شیرین

شەویك لەارمن خسرو بەخوشی
بزمی گرتبو بەبادە نوشی
ساقی جامی می گرتبو بەدست
لەنشئەی شراب کەلی بوبو مست
لەپر کنیزی وەك سروی آزاد
هاتو عرضی کرد دلت بی شاد
شاپور هاتەوە ئەکا انتظار
امرت بەچیە شاهی تاجدار
فرموی پیی بلین بابیتە حضور
دلی گەرم بو خسرو وەك تنور
شاپور سجدەی برد بوبر تختی شا
بەوینە بندە چو لەدور وەستا

لەپاشان خسرو کەکردی سؤال
شاپورعرضی کرد سرانسر احوال

باسی هاتنی بوشـــاری ارمن
صورت نشان‌دان بەحیلەو بەفن

روینی شـــیرین بەبی مدارا
بوشاری (مدین) بەتاکو تنیا

هموی عرض کرد شاپوری پرهوش
گوتی من چونکە بەینی‌بوم نخوش

نەم‌توانی بروم لیرە بەجی‌مام
احوال ئەمەیە باقی والسلام

شازادەش هروا سرگذشتەی خوی
تەواوو تکمیل گیرایەوە بوی

گوتی لەریدا لەفلان مکان
توشی یکی‌بوم زور نازداروجوان

لەناو آویکدا خوی أشوشت لەدور
پرشنگی ئەدا وەك شمالەی نور

من ادەبم کرد روی خوم وەرگیرا
لەپاش لحظەییك سەیرم کرد نەما
یقین بو لەلام ئەوە شیرین بو
مایەی تسکینی منی غمگین بو
پاش ئەم قصانە جا قراری دا
شاپور بەتعجیل بروا بەشوینیا
شەو بەسردا هات خسروی سالار
امری کرد بەزمی بو کرا تیار
چونکە شرابو بەزمو تارو چنگ
نەبو وایە خسرو زور ئەبو دل تنگ
لەو زمانەوە تا عهدی آدم
کس دلخوش نەبو وەك ئەو لەعالەم
بەخروار ئەیدا درهمو دینار
بەگورانی بیژ بولیدانی تار
مهین بانوش هات بو خذمت خسرو
بەکیفو عشرت رایان بوارد شەو

عادەتی وابو کە هنگامی خەو
وەك تاج أبەسرا پرچمی خسرو
مستی دیاری‌دا کە لەخسرو زو
باسی شیرینی کرد لەگل بانو
گوتي بیستومە چندو لەمەو پیش
هەلی گرتوە اولاغی سرکیش
کەلی کەرراون لەسر روی دونیا
سوراغ نەکراوە هتاکو ایستا
امرو هاتووە قاصدیکی من
ئەلیت کەشیرین وا لەمداین
امین‌بە بانو دل مەدە بەدل
آهینمە بوت شوخی جبین گل
ئەم قصەی بیست کەمهین بانو
متحیرما ســـاتي بیهوش بو
کەهاتە هوش خوی درلحظە هەلسا
سجدەي بردە برتختي خسروشـــا

گوتی قاصدت کەنارد شهریار
تکایە منیش بکە آگادار
تاکو اسپکی رەهوانی وەك با
لەنەوەی شەودیز بیدەمی بی‌با
اســـپیکی یکجار محبوبو جوانە
ناوی گلگونە کەلی رەهوانە
خلاصە اسپیان هینا دســـتوبرد
زینیان خستە پشت شاپوریان سوار کرد
رو وە مداین شاپور چو بەدەو
بە شەوو بەروژ بی آرامو خەو
کە گەیشتە شار چو بو قصری شا
پرسی احوالی شوخی مە لقا
گوتیان بەینی کە شازادەی ارمن
قصری شیرینی کردوە بەمسکن
کەچو سەیری کـــرد هوشی نەماوە
گوناى وەك لعلی زەرد هەل کەراوە

گوتی ای شیرین هیچ مه‌به دل تنگ
تو لعلی جیگای لعلی بردو سنگ

به شاپوری وت شیرینی ارمن
فرموی کاتی من چومه مداین

کنیزکه‌کان حسدیان پیم برد
منیش قصریکی خوشم داوا کرد

ویستم که له‌وان دوربم آزانه
ئه‌م قصره‌یان کرد بومن بروانه

درست کراوه سر تاپا له سنگ
له گرمای هاوین عاجزم و دل تنگ

وا بی‌اختیار لیره بخسیرم
ئه‌مجا نازانم چیه تدبیرم

شاپور گوتی پی‌ی به‌بی چندو چون
بچو بو ارمن به سواری گلگون

خسرو له‌وی‌یه ئه‌کا انتظار
چاوه روانته شازاده‌ي نازدار

وەختی ئەمەی بیست در لحظە شیرین
آزانە هەلسا چووە مالی زین

بەیاهو یاهو الله اکبر
بەبی ترسو خوف ریگای گرتە بر

باسی خبر زانینی خسرو لەمردنی باوکی

روژی لەروژان خسرو سرخوش بو
لەدوری شیرین زور بە پروش بو

قاصدی لەپر روی‌کردە دیوان
گوتی بەخسرو شازادەی کەیان

شاهی مداین دەرچو لەدونیا
خالی‌یە تختی پادشا ایستا

خسرو أمەی بیست هیچ چارەی نەما
زانی مانەوەی خطایە خطا

بی صبرو آرام شاهی جوان بخت
چو بومداین دانیشت لەسر تخت

بەعدل ودادو بەچاکەو احسان
زندوی کردەوە ناوی نوشیروان

وەختی تعزیەو پرسە تەواو بو
بەکنیزانی حرمی فرمو

بیستم کچیکی پر مکرو پر فن
هاتوتە ایرە لەشاری ارمن

عرضیان کرد کوتیان بلی لیرەبو
شاپور هات بردی بەتالوکە زو

خسرو أمەی بیست کەلی بو غمکین
زویرو نزاربو لەدوری شیرین

أمجا بی‌ینەوە سرباسی شیرین
کە رویشتەوە شوخی نازەنین

کنیزەکانو قەومانو خویشان
کە لەدوری ئەو بوبون پریشان

کەوتنە خاکی پی‌ی کردیان شکرانە
زور احسانیان کرد بوآتشخانە

کە مهین بانو خبری زانی
وەخت بو لەخوشیا دەربچی گیانی
هەلسا لەدیوان بە دلیکی خوش
چو بە پیریەوە گرتیەوە باوەش
بەلاّم ابداً هیچ نەیدایە روی
نەیکوت ای شیرین آیا بوکوی چوی
چونکە ئەیزانی شیرینی نازدار
بەداوی خسرو بووە گرفتار
شیرین لەپاشان لەگل کنیزان
دیسان دەستی کرد بەراوو سەیران

باسی فرار کردنی خسرو لەدست بهرام

وەختی کەخسرو رویشتە سر تخت
زور لای ناخوش بو بهرامی بد بخت
رأیو فکریکی یکجار قەوی بو
سودای تاجو تخت شای خسروی بو

کاغزی نوسی بو امیرەکان
بو سرداران‌و بو وزیرەکان

نوسی کەخسرو لەعشق شیرین
عقلی نیك چوو‌ه عاجزەو غمگین

شاریك أبەخشی بەپیکی شراب
خزنەییك ئەدا بەدەنگی روباب

چون مندالی وا بێ بەسلطان
دونیا لەدستی ئەبێ هراسان

سپا حاضرکەن بەدســتو شمشیر
هەل کوتنە سەری زو بیکەن زنجیر

بەم ادعایە بهرامی بدخواه
ملتی هەلساند رویشتنە سرشاه

وەختی أمەی بیست خسروی پرویز
لەتخت هاتە خوار بو سواری شەودیز

ملکی بەجی هیشت روی کردە صحرا
رویشت روژو شەو بەبێ مدارا

نەوەستا هتا گەیشتە موقان
روژی لەصحرا بەامری یزدان
مشغولی راوبو شیرینی نازدار
رێی کەوتە ئەوی شاهی تاجدار
شیرین‌و خسرو کە یکتریان دی
لە اولەوە یەکیان نەناسی
ناوو نشـــانی لەکنیزەکان
پرسی لەپاشان شاهی نوجوان
عرضیان کرد گوتیان ئەم نازەنینە
شازادەی ارمن ناوی شیرینە
خسرویش گوتی بزانن کەمن
کوری هرمزم شاهی مداین
وەختی هردوکیان یکتریان ناسی
سعاتی مات‌بون زور بە کساسی
لەپاشان گوتی بەخسرو شیرین
رجام وهایە شاهی روی زمین

قصریکم هەیە لەم نزیکانە
تشریف بهینە بولای‌من گیانە

میوانی من‌بە تا بەدلو بەگیان
خذمتت بکەم چند روژی قوربان

شیرین خبری زو نارد بوناوشار
هاتنە پیشوازی شاه پیادەو سوار

جامهین بانوش خبری زانی
کە وا خسرو شاه دیت بەمیوانی

لە سـر یانەوە کردی کلاو پاش
دورو گوهری بو کرد بە شاباش

لەپاشـان بانو زانی بە یقین
عاشقی یەکن خسروو شیرین

زورترسا بانو غمی کەوتە بر
کوتی بەشیرین نازداری کشور

دونیا لەشوقی روی‌تو روناکە
حسنو جمالت لەدونیا تاکە

معلومه خسرو عاشق روته
بەسراوی داوی کمندی مووته

یقین بزانه پیاو حیله کارن
لەروی دونیادا یکجار مکارن

خسرو به لطفو شیرین زوبانی
ئەخوات حلوای‌تو بەکامرانی

دوچارت نەکا بە زوبانی خوش
لەپاشا زور زو أتکا فراموش

اگر لەناوی چاکە تو دور بی
ئەبی بە خراب دایم مشهور بی

لە روی دونیادا هتا أتوانی
به حورمت بکه تو زندگانی

خسرو کە زانی پاکی تو ئەوسا
دیته لام داوای تو لە من ئەکا

أمەش معلومە لەو کمتر نیت تو
بە رێی چاکەدا چاوەکەم برو

هرچند بەخسرو تو مهربانی

من وات پێ ئەلیم جا خوت ئەیزانی

بەم نصیحتەم گر بکەی رفتار

بەغم و بەلا نابی قەت دوچار

هر چندە عاشق پند ناگریتە گوێ

تکایە شـــیرین لامەدە لە رێ

وەکو زلیخا مەکەوە شوین پیاو

پیاو بیوفان با نەبی بدناو

شیرین أمەی بیست گوتی بەبانو

منیش هروەها أکەم آرەزو

اگر شیت ببم من بو جمالی

دستم لیٚنادا غیر بە حلالی

سویندی زوری خوارد شوخی نازەنین

جا بانو گوتی ای گیانی شـــیرین

اذن بە بچو لەدشـــتو لەشـــاخ

راو بکەن دایم گوستاخ بەگوستاخ

بەشرطی نەچی لەگلیا تەنیا
با لەگلتان بی لشــکرو سپا

بیانی هەلســـا شیرینی نازدار
لەگل خسرودا روین بوشکار

کنیزەکانی جوانو دل پذیر
آسکی زوریان کوشت وەکو نرەشیر

شەو بەسردا هات شاهی مداین
گوتی بەشیرین شازادەی ارمن

باسبەینی زو سر لەبیانی
بزمی بگیررین بەشادمانی

می خوشە اگر ســـاقی بمینی
ئەوەی میخورە باقی بمینی

شـــیرینی ارمن گوتی بەسرچاو
هرچی امر أکەی وا أکەم تەواو

وەختی ایوارە شـیرین لەگل شا
بەدلیکی خوش لەیەك بون جیا

سبەینی کاتی کە لەخەو هەلسان
شیرین امری کرد بەکنیزەکان
لەصحراییکی خوش‌و دل فزا
خیمەو بارگای شاهی‌یان هەل‌دا
دەنگ خوشان دستیان کرد بەگورانی
ســـاقی شرابی گل رەنگی هانی
لەعشق شیرین خسرو سرخوش‌بو
شیرین لەخوشی خسرو مدهوش‌بو
لەپرلە بیشە شیری هاتە دەر
هەلمەتی هینا بوخیمەو چادر
غلبە کموتە ناو لشکرو ســپا
خسرو شیری دی هیچ نەپە شوکا
بەبی سلاحو خنجرو شمشیر
خسرو آزانە چو بەرەو روی شیر
مشتیکی توندی وای‌دا لەسەری
لەکونە لوتی میشکی دەر پەری

خسرو زو سەری شیرەکەی برری
هروەکو کراس پیستی دادرری
کرا بەعادت لەوساوە أمجا
شمشیر هەل أگری لەبزمیشدا شا
شیرین کاتی دی شـــاهی تاجدار
بەمشت شیری کوشت وەك اسفندیار
رای کردو دستی خسروی ماچ کرد
ئەویش کوررانە آزا دســتو برد
ناو دەمی ماچ کرد گوتی بەشیرین
اوخەی ئەمەتە نەباتو هەنگوین
لەپاشان خسرو گوتی ای نازدار
کەمی بترســـە لە پروردگار
روحم هاتوتە سر لیوم بوتو
بمکرە باوەش نەو نەمامی نو
جوابی دایەوە شیرینی دانا
گوتی زور عیبە بوتو پادشا

لەم گرذەوەیە لەم فکرە قوربان
گز واز نەهینی ئەبی پەشیمان
لای خوت عاقلی شاهی بەرزەجی
کاری وا مەکە با آبروم نەچی
خسرو پیدرپی بادەی خواردەوە
بەدەم هناسەو آهی ساردەوە
عشقو می هردو کردبوی سرخوش
عکی شیرینی گرتو بو بی هوش
شیرینی ارمن گوتی پی‌ی بەقار
عیبە وا مەکە شاهی تاجدار
خەریکی ئەوەی آبروی من ببەی
دفعەییکی تر ایشی‌وا نەکەی
خسرو لە قصەی شیرین دلگیربو
بە قین‌بە قار هەلسا زویر بو
گوتی بەشیرین معلومە اگر
سودای عشقی‌توم نەکوتایە سر

سەرم نەئەبو بی افسرو تاج
لەچرخی گردون من ئەمسند خراج
شرابت دامی تامستت کردم
کە مست بوم اُنجا پا بەستت کردم
لە اولەوە خاوەن بخت بوم
صاحبی سپاو تاجو تخت بوم
تو لەتخت و تاج کردت آوارە
عشقی تو منی واکرد بیچارە
ئەم قصانەی گوت شاهی تاجدار
سواری شەودیز بو دەر پەرری لەشار
بو وولاتی روم رویشت بی آرام
لەترسی سپاو لشکری بهرام
نە سرەوت شەوو روژ گەیشتە دریا
بە قیصری روم کە خبریان دا
ناردیە پیشوازی هینایانە شار
دایان نا لەسر تختی زرنگار

لەچونی خسرو دلخوش بو قیصر
کچیکی هەبو وەك مانگی انور
ناوی مریم بو پی بخشی درحال
شایی یان بو کرد شاهانە مثال
خلاصە لەپاش مدەتیکی کەم
بەقیصری گوت شاهی جەم حشم
لشکرم ئەوی بچمە سر بهرام
هتا بسینم زو لەو انتقام
سانی دا قیصر سپای بی سامان
وەك سپای جاران روستمی دستان
چل پەنجا هزار عسکری شەرر کر
لەگل خسرودا ری یان گرتە بر
خبری زانی بهرامی بی خیر
هات برەو پیری خسرو وەکو شیر
لەهردو طرف سپای بی سامان
جۆشاو خروشا رویشتە میدان

بزرگ امیدش وه‌کو شیری مست
اسطرلابه‌که‌ی نابووه سردست

گوتی به‌خسرو ئه‌م کاته چاکه
هه‌لکوته سریان آمان خیراکه

خسروی پرویز له‌سر پشتی فیل
له‌گل لشکری وه‌کو دریای نیل

خوی دا له‌تیپی لشکری بهرام
ربووه کوشتار به‌تیغی بی‌رام

له‌خوینی دوشمن دونیا بو گلره‌نگ
روی سرزمینیان لی‌هینان به‌تنگ

خلاصه له‌پاش جنگو شه‌ررو شور
شکا لشکری بهرامی پر زور

رای‌کرد بهرامی بی‌فرری بدبخت
بو خسرو جی‌ما سپاو تاجو تخت

به‌حکمی ئه‌وه‌ی مریمی هینا
پایه‌ی بلندبو له‌اوجی عیسا

عیشو عشرەتی هرچندبو حاصل
بەلام لذەتی هیچ نەبو بەدل
لەدوری شیرین دایم غمباربو
لەسودای عشق هر لیو بەباربو

باسی پشیمان بونەوەی شیرین لەرویشتنی خسرو

ئەو وەختە خسرو لەشیرین تورا
رویشت شیرینیش حالتی گوررا
صبرو قراری اصلا لانەما
وەکو زولفی خوی آلوزاو شیوا
لعنتی ئەکرد لەخوی جار بەجار
کە بوچ زویری کرد شاهی تاجدار
چو مهین بانوی زو کرد باخبر
لەو واقعەیە همو سرانسر
جوابی دایەوە بانوی بەتمکین
گوتی چاکت کرد رولە آفرین

وا مصلحته کەتو صبرکەی
اگر صبرکەی بەمقصود أگەی
تو بو ئەو کورە زور رەنجت کیشا
لەداغی گەلی جگرت پیشـــا
ایستەش صبرکە ای روالەی دانا
صبر برسـیلە ئەکات بە حلوا
بە قصەی بانو شـوخی نازەنین
صبری کرد بەبی هوشو بەبی تین
لەپاش مدەتی بانو نخوش کەوت
لەررو لاوازبو هرگز نەأسرەوت
بەشـیرینی گوت معلومە أوا
ئەمرم کوچ أکەم لەداری دونیا
کلیلی گنجو خزینەی تەواو
دا بەشیرینی شوخی مستەچاو
لەپاش ئەمانە چند روژی پی چو
لەدونیا دەرچو جا مهین بانو

شیرینی ارمن بو بەپادشــا
دەستی کرمو عدلی راکیشا

دلی اهالی بەکرم کرد شــاد
محبوسەکانی لەبند کرد آزاد

هیندە عادلو وطن پروربو
لەدەوری ئەودا گورك شوانی مەربو

بەلام کەچونکە لەخسرو دوربو
دلی پرغمو زویرو رنجوربو

بیستبوی خسرو کە بوروم چوە
مریمی لەوی مارە کردوە

مریم خسروی سویند داوە کەوا
هتاکو ماوە دل بەکەس نەدا

شیرین دامابو لەبر دردی دل
مانندی کەری بچەقیتە گل

وزیریکی هەبو لەجیی خوی داینا
وازی لەتختی ســـلطنت هینا

سواری گلگوز بو زو لەگل شاپور
گرتیەبر دەشتو صحراو ریگەی دور
چند کنیزیکی جوانو مە عذار
لەگل چند باری کوتالو دینار
اسپو گای زورو حوشترو حیوان
بردی لەگل خوی نازداری دەوران
رویشت بەریدا ئەمیل تا ئەو میل
گەیشتە قصری شیرین بە تعجیل
خسرو خبری زانی کە یقین
گەرراوەتەوە قصرەکەی شیرین
زوری پیخوشـــبو لەترسی مریم
نەی ویرا باسی بکا زور یا کەم
جار بەجار أینارد بولای پیامی
صبوری ئەمات هر بەسلامی
گوتی بەمریم روژی لەروژان
باورم پیبکە آرامی گیان

وەك خویی پی أکەن ژان ئەکا برین
منیش تادوریم چاکە لەشیرین

بەڵام معلومە شـــیرینی بدبخت
بومن بەحیی هیشت ملکو تاجو تخت

لەگل من دایم چاکە کاری بو
کردەوو پیشەی وفاداری بو

بنیرە با بیت بو ایرە گیانە
حورمتی بگرین خیرو احسانە

جوابی خسروی دایەوە مریم
گوتی وارثی تختو تاجی جم

اگر بیتو من شیرین ببینم
کویر ئەبی چاوم گیانی شیرینم

شیرین جادووە زور حیلە کارە
کافرەو ساحر پیسو مکارە

تفرەی تو ئەدات من لیت ئەکا دور
خوی أچەسپیو من ئەبم مهجور

قەت هومید مەکە لەسر روی دونیا
لە اسپو ژنو لەشمشیر وفا

هرگز دل مەدە بەشیرین آمان
جادوە بەلات توش ئەکا قوربان

سویندی زور خوارد بەتاجی قیصر
بە تختو بختی شـــاهی تاجور

گوتی اگر بیت شیرین ببینم
هر ئەو سعاتە خوم أخنکینم

خسروی پرویز زانی بەیقین
مریم هەل ناکا قەت لەگل شیرین

چارەی هیچ نەدی پادشای دانا
بەغیری ئەوەی بەینی صبرکا

جار بەجاریکیش شاپور بە پنهان
أچووە لای شیرین بەدلی لرزان

قصەی خسروی بوشیرین ئەبرد
اگەررایەوە خیرا دستو برد

سەری سورمابو شیرین کەخسر

چلون هەل ئەکا ئەوندە بی ئەو

لەدلی خویا أیکوت خدایە

لەگل من خسرو چند بی‌وفایە

بەخسروی گوت عاقبت شـــاپور

چلون تو أژیت لەشیرین بی دور

جوابی دایەوە شاهی بەرزە جا

گوتی واچاکە لەو بیم جیا

چونکە گر مریم شیرین ببینی

لەقین و رقا خوی أخنکینی

شاپور ئەمەی بیست لەخسرو درحال

چو بولای شیرین وەك طیری تیژبال

گوتی پی‌ی خسرو توی زور خوش ئەوی

لەدوریت خەوی لەچاو ناکەوی

بەلأم لەمریم أترسی بەگیان

رجایە مەبە اصلا دل‌گران

هەلسە لەگلما بەجوتە ایستا
سوار بین‌و بچین بو خذمتی‌شا
لەگل پادشـــا تو بەپنهانی
خوش رابویرە هتا أتوانی

شیرین بەتوندی گوتی بەشاپور
کەلی بی‌شرمی ای لەخدا دور
تو خستمتە ناو کیژاوی بەلا
بە زوبانی لوس منت تفرەدا

بوچی نازانی بی عقلو نەفام
تو تاجو تختی شاهیت لەکیس دام
صد خوزگە دایکم منی نەبووایە
یا منی درخوارد سەگی بدایە

وا لەگل مریم کیف ئەکا خسرو
ئەو منی ناوی من نامەوی ئەو
بەشـــوینشما بیت مریمی قیصر
لەم‌قصرە بە شەق من ئەیکەمە دەر

میلم بی زولفم ئەکەم بە زنجیر
أنیرم خسرو زو بکا بخسیر

بە برژانکی خوم بلیم وەکو تیر
أرون بوم ئەکەن خسرو بە نیچیر

دلی پادشا بومریم کەرمە
منی بوچیە بی‌حیاو شرمە

من ئەو طیرە نیم بمکرن بەداو
یاهمو بازی بیتو بمکا راو

من عاشق نەبوم وەها بو تقدیر
خطام کرد خطا سأچیە تدبیر

اکر ئەو ألیت بەشیرین بکەم
بلی کیف بکات با لەکەل مریم

زور لەکل شاپور قصەی توندی کرد
پشیمان بوەوە لەپر دستو برد

کوتی لەباتی من ببە پیام
بە خسرو بلی لیت ئەکا سلام

بلی کەشیرین عرض ئەکا قوربان
لەفکریە خوش صحبتی جاران

تو دایم کیفو خوشی خوت ئەوی
کەی یادی منت لەفکر ئەکەوی

وەختی بی یار بوی هر من یارت بوم
هر من دلسوزو غم خوارت بوم

تو کلت هینا لەروم بەخرمان
من تاجو تختی خوم کرد پریشان

ذلیلم مەکە چونکە عزیزم
آزادم بکەی چاکە کنیزم

بەروژو بەشەو نیمە آسایش
لەتوش نابینم ذرە بخشایش

من بوچی نەبم بدحال بەبی‌تو
پار لەگل توبوم امسال بەبی‌تو

شیرینی ارمن باهر رەنجوربی
یاخوا چاوی بد لەخسرو دوربی

شاپور أمانەی کەبیست لەشیرین
کورنوشی بوبرد کوتی آفرین

باسی فرهادی کوهکەن

شیرینی نازدار خاتونی ایران
شوخی دل رفین آشوبی توران

لەدردی دوری خسرو زویر بو
خواردنی دایم هر شکرو شیر بو

رانی حیوانی لەو شوینە دور بو
لەشیر هینانا کنیز رەنجور بو

چونکە ئەو جی‌یەی شیرینی لی بو
لەوەرری کەم بو حیوان برسی بو

بە سهلی و کورجی بو هینانی شیر
شیرین خەریك بو هر ئەیکرد تدبیر

شەویك هاتەلای شاپوری دانا
قصەیان ئەکرد بەتاقی تەنیا

کوتی بەشاپور کەرانی حیوان
دورە زور زحمت أبەن کنیزان

شاپور عرضی کرد ای سروی آزاد
شخصـــی مشهوره ناوی به فرهاد

مهندیسیکه بی مثل و هاوتا
جوان صنعت ئه‌کا له‌سنکی خارا

که‌ژو کیو له‌دست ئه‌و هراسانه
ئه‌م ایشه به‌دســت فرهاد آسانه

من و ئه‌و له‌لای ماموستای دانا
تحصیلمان ئه‌کرد منال بوین ئه‌وسا

له نتیجه‌دا من بوم به نقاش
فرهادیش آخر بو به ســنکتراش

به صنعت له‌برد أتاشی صد رەنك
به قولنك نقشی چین أکات له سنك

ئه‌و به اوستادی چاره‌ٔتو ئه‌کا
مقصدت پیك دیت ماهی دلارا

اکر أفرموی أچم ئه‌ی هینم
به آرزوی تو کارت پیك دینم

شیرین امری کرد شاپوری دانا
هەلسا بە گورجی رویشت بە شوینیا
فرهادی هینا بو قصری شیرین
حورمەتی زور گرت شوخی نازەنین
فرهادیان دانا لەمدیو پەردەوە
شیرین جا درگای قصەی کردەوە
پی کەنی لەدەمی شکر أباری
گل هەل ئەوەری بە بار لەزاری
قصەی شیرین بو بە وینەی هنگوین
بویە وەختی خوی ناونرا شیرین
هرکەسی کە گوێی لەقصەی ئەبو
افلاطون بووایە زو لەهوش ئەچو
لەشیرین کاتی قصەی بیست فرهاد
اندامی لەرزی بر بووه فریاد
بە داوی عشقی گرفتاربو زو
خوی خستە سرخاك دلی لەدەست چو

شیرین تی گه یشت وه ستای بی چاره
به داوی عشـــق ئه و گرفتاره
کوتی تکایه ای مردی اوستاد
کاری بکه بوم دلم بی شـــاد
ران دوره لیمان دخیلو آمان
منیش محتاجی شـــیرم وه ستا گیان
ئه مه وی زور زو ریگای دو فرسنگ
جوگه ییك بکه ی بوم محکم له ســـنگ
که ئه و جوگه یه بکاته جی ی ران
شیر بدوشن بوم له وی کنیزان
له و جوگه یه وه هتا بی تأخیر
به بی مشـــقت بیته ایره شـــیر
زوبانی نه بو فرهاه ی مسکین
که بداته وه زو جوابی شـــیرین
هر دو دستی خوی نایه سرچاوی
وه ك دیزه جوشـــی ئه دا هه ناوی

هاته درەوە لەهودەی زەرکار
لە کنیزانی أنجا کرد پرسیار
کوتی نازانم شیرین چی فرمو
تی نەگەیشتم بەجی بینم زو
کنیزو کچان قصەیان بو کرد
کە فرهادیستی هەلسا دستو برد
تیشەو قولنگی هەلگرتە سرشان
روی کردە دەشتو چولو بیابان
بە ردی أتاشی بەوینەی پەنیر
جوگەی درستکرد بو هینانی شیر
لەجی‌ی رانەوە تا قصری دوابر
جوگەی راکیشا وەستای قور بەسر
حەوضی درستکرد لەبر قصر جوان
شیری بو أهات وەك آوی حیوان
بە مانگی هموی تەواو کرد آزا
ناردی مژدەیان بە نازەنین دا

هاته دەر وەکو سروی خرامان
بو سەیری حەوضو جوکشان کشان
کەچاوی پی‌کەوت شوخی مه جبین
کوتی بەفرهاد هزار آفرین
لازمه ایستا بخشیشیکی باش
من بدەم بەتو وەستای سنگتراش
فرموی شوانەکان ئەبی جیا جیا
بخشیشی زور چاك بدەن بە وەستا
فرهادی بانگ کرد لەلای خوی داینا
بەمشت الماس‌و کوهری پی‌دا
کوارەییکی‌بو لەکوهر شیرین
خراجی ملکی روم بو لەکل چین
لەکوێ کردەوه فرموی ها وەستا
ئەمه بفروشه خرجی‌کە توخوا
هتا بمینم منت باری توم
پیم أدا ناکری زور قرضاری توم

فرهادیش عرضی شکری جی‌هینا
تعظیمی بوکرد له‌مجلس هه‌لسـا
گرتیه به‌ر ریگه‌ی چولو بیابان
به شین‌و زاری‌و واوه‌یلاو گریان
له‌دردی عشق‌و له‌تاوی دوری
هرچنده ئه‌کرد نه‌ی‌بو صبوری
تنها مایه‌وه نخوش‌و رنجور
له‌رفیقان‌و له‌دوستان دور
سیری قصره‌که‌ی ئه‌کرد جار به‌جار
جل‌و لباسی ئه‌کرد له‌تو پار
گاه له‌گل آهوی صحرا ئه‌گه‌ررا
گاهی به‌تنها أیکرد مدارا
همو حفته‌یی أچووه لای شیرین
تسـکینی ئه‌دا به دلی غمگین
همو شه‌و ئه‌چو غمبارو زویر
له حه‌وضه‌که‌ي یار أیخوارده‌وه شیر

باسی عشق ئەو کەوتە سر زوبان
لە نای عالەمدا بو بە داستان

باسی خبر زانینی خسرو لەعاشق بونی فرهاد بەشیرین

بدکاری رویشت بولای پادشا
لەوکارە ساتە خبری پیدا

عرضی کرد فرهاد لەعشقی شیرین
دایم خەریکی گریانەو نالین

لەسودای عشقی شیت بوەو شیدا
گرتویەتە بەر رێی چولو صحرا

هیچ شەرم ناکا لەجوانو لەپیر
ناترسی هرگز لەشمشیرو تیر

همو حفتەیی ئەچی بەیلغار
کرنوشی أبات بو قصری دلدار

ئەم قصەیەی بیست کاتی خسروشا
عشقی شــیرینی زیادبو لەدلدا
چونکە معلومە کەوا دو بلبل
چاکتر أخوینن لەدەوری یك گل
زوری پی خوش بو کە ئەو مەرووە
عاشــقیکی کەی بو پیدا بووە
بەلام لەلایشی گران بو خسرو
فرهاد عاشقە بەنازداری ئەو
فکری کردەوە کەلی لەو کارە
کە تدبیر چیە چون بکا چارە
چند محرەمیکی بانگ کرد بو تدبیر
فرموی زور دلم عاجزەو زویر
بیستومە ئەلین فرهادی مسکین
شیتو شیدایە لەعشقی شیرین
اگر بیکوژم گناهم نەکا
نەیکوژم یقین بدناوم ئەکا

وزیرەکانی تدبیریان بو کرد
چند سوارە یکیان نارد بەدستو برد
لەگل اسپیکدا گوتیان کە آزا
فرهادی سنگتاش زو بکەن پیدا
لەپاش تعظیمی زورو احترام
پی باین خسرو لیت ئەکا سلام
ایشی پیت هەیە هەلسە لەگلمان
بچین بو خذمت پادشای جهان
سوارەکان هەلسان بەتعجیل خیرا
گەران کەژوکیو روی دەشتو صحرا
بەبی مدارا چند روژو چند شەو
اگەران بەبی خوراکو بی خەو
آخری روژی سەیریان کرد فرهاد
وا لەدەشتیکا بەدلی ناشـــاد
غمبار کەوتووە یخەی کردوە چاك
گەوز ئەدا لەسر بەردو خولو خاك

ئەو جوانیکە لاوچاکو دلیر
بەسامو هیبت وەکو نرەشیر
سلامیان لی‌کرد بەگورجی‌و چالاك
گوتیان بوچی‌وا کەوتویە سرخاك
سببی چیە کەوا غمباری
بوچی عاجزی بوچ بی قراری
خسرو پادشای همو آفاقە
بە دیداری تو گەلی مشتاقە
بفرمو سواربە شاهی تاجدار
چاوەریی تویە ئەکا انتظار
جوابی دایەوە فرهادی مسکین
بەدلی غمبار بەلفظی شیرین
گوتی کاکە من غریبم هەژار
ئەبی چی بووی لەمن شهریار
دیوو جن لەمن ئەبن هراسان
منی بوچیە پادشای جهان

تکام وهایه مردانی هوشـیار
بگەرینەوه بولای شـهریار
بلین زور گەرراین صحرا خوارو ژور
نەمان دوزیەوه فرهادی رنجور
گوتیان ای فرهاد مسـکینی هەژار
غریبی بیکس شـیتی عشق یار
قسـم بەذاتی خالقی عالەم
بولای توی ناردوین شاهی جم حشم
بهانه مەکره سـواربه آزانه
بچین بو خذمت شـاهی زەمانه
هیچ چارەی نەما فرهادی هەژار
کەوته ری لەگل سواری شهریار
لەپاش حفتەییك گەینه قصری شـاه
خبریان زو برد بوشای عالی جاه
امری کرد درحال بردیانه دیوان
دانیشت دل پر غم عاجزو گریان

وەکو شیری مست فرهادی مسکین
هیچ فکری نەبو لە قصەی شیرین
زر آفشان کرا بەحورمت تەواو
خسرو گوتی پی‌ی بەخیر بیت سرچاو
لەپاشان خسرو گوتی ای فرهاد
اصلاً خلقی کویت دلیری آزاد
جوابی دایەوە گوتی من کەدام
لەاصلا خلقی شـــاری آشنام
گوتی صنعت‌تان چیە ومشغولی چین
گوتی افروشین گیان خەفەت اکرین
گوتی گیان چلون افروشی انسان
گوتی زور سەهلە لەلای عاشقان
گوتی عاشقی آیا بەشـــیرین
گوتی خوشترە شیرین لام لەدین
گوتی توشـــیرین ئەبینی بەخەو
گوتی خو نانوم نەروژو نەشـەو

گوتی کەی میلی دەر أکەی لەدل
گوتی ئەو روژە کەبچمە ژیر گل
گوتی بوچ سودای دەر ناکەی لەسر
گوتی دەرناچی تاروژی محشر
گوتی آیا تو اترسی لەکس
گوتی أترسم لەشیرین‌و بس
خسرو کەزانی قصە بی سودە
هرچی پی بلی هیچەو بی‌هودە
گوتی ئەو شاخەی والەرئی گذر
ایمە ناتوانین پیا بچینە سر
قسم بەسەری شیرینی دل بند
لەمە گەورەتر من‌نیمە سوگند
اگر ئەم کارەم بو بینیتە جی
پیشکەشت ئەکەم هرچی بتەوی
جوابی دایەوە فرهادی آزاد
گوتی پادشا تو ببە دلشـــاد

بوت أکەم بە دەشت کەژو کوی سنکین
قسم بەچاوی مخموری شیرین
بەو شرطە وەختی کارم کرد تەواو
بمدەیتی شیرین شوخی مستەچاو
خسروی پرویز زور رقی هەلسا
تەمای‌بو درحال لەکردنی بدا
بەلام قینەکەی خوی نەکرد اظهار
بەفرهادی کوت ای مردی بەکار
تو أمە بکەی بزانە یقین
نامردم اکر نەتدەمی شیرین
کاتی أمەی بیست فرهادی بی‌دل
ریی کیوی پرسی لەشـاهی عادل
پیاوی لەکل نارد کردی رهنمون
بردی بوقولەی کیوی بیستون
رویشـــتە سەرکیو بەماننەدي با
قولنکي هەلکرت کوررانە آزا

له پیشا تختی درست کرد لەسـنگ
نقشی لی هەلکەند وەك نقشی ارژنگ

بەالماس شکلی شەودیزو شیرین
هەلی کەند فرهاد جوانو نازەنین

بە بیستونی ئەگوت جار بەجار
ای کیوی سنگین هاوار صدهاوار

رجا اکەم لیت خوت بوم نرم کە
لە آەو نالەی فرهاد شرم کە

أگینا بەخدای حی لامکان
هتاکو لەبر مندا بی گیان

دست بردار نابم لە آقاری تو
شەوو روژ ئەدەم من آزاری‌تو

بەتیشەو قولنگ ای سنگی خارە
لاشەت زو أکەم من پارە پارە

جار جار أچون بر صورەتی شیرین
ئەگریا أیگوت شوخی نازەنین

رحمی بەدلی غمباری منکە
علاجی لیوی بەباری منکە

وا لەعشقی‌تو أســوتیم لەدور
پروانە ناگری بەرگەی شعلەی نور

آخ خوزگە شەو گویت لەزاریم ئەبو
گویت لەنالەی شـەو بیداریم ئەبو

لەدونیا باســی فرهادی رەنجور
بلاو بوەوە تەواوبو مشـــهور

باسی رویشتنی شیرین بو کیوی بیستون
بولای فرهاد وسقطبونی أسپەکەی

مبارك روژی لەروزگاران
شیرینی ارمن لەگل نازداران

باسی عشرەتی جارانی ئەکرد
قصەی گل کەشتو سیرانی ئەکرد

له پاش قصه‌و باس صحبتی ته‌واو
با ـ ـی بی ستون آخر هاته ناو
شیرینی نازدار گوتی به یاران
اَچمه بی‌ستون به عزمی سه‌یران
به میر آخوری امر کرد شیرین
هه‌لسان ده‌س به‌جی اولاغیان کرد زین
تصادف گلگون له‌و دوره نه‌بو
اسپیکی تریان بو هینا زوزو
سوار بو که‌وته ری به‌تاوو یلغار
شیرین چه شیرین وه‌کو نوبهار
نرکسی دیده‌ی مستو بی خاوبو
وینه‌ی خرمانی گلی تیر آوبو
خلاصه رویشت شیرینی ارمن
کاتی گه‌یشته نزیکی کوکه‌ن
پیاله‌ییک شیری دایی ده‌ر زمان
گوتی ای فرهاد بیکه نوشی گیان

وەری گرت لەدەس ماهی دلارا
خواردیەوە کوکەن دەس بەجی خیرا
بەلی معلومە عاشــقی شیدا
یار بیت ئەساقی زەربی أیخوا

کەوتەبەری پیی بەیاهو یاهو
گریاو نالاندی روی لەبر پیسو
گوتی بینائی دو دیدەی فرهاد
دوربی لەچاوی پیسی بد نهاد
یاخوا وەك گل روت هر خندان بی
زولفی مشکینت با پریشان بی
لەهردو دونیا خوا بیکا آزاد
وەك ئەم بندەیەی خوتت کرد دلشاد
چونکە مفلسم خجالت بارم
لەآقاری تو زور شرمسارم
خو نیمە گنجو خزینەو گوهر
تا شایاشتی کەم سروی سمین بر

هر گیانم هه‌یه بی‌خه‌مه بر پیت
بیکه‌م به‌شاباشی خاکی به‌ری پیت

جوابی دایه‌وه شیرینی ارمن
فرموی صبرکه فرهادی کوکه‌ن

ئه‌م کاره ته‌واو بکه‌ی مردانه
ایتر نای‌مینی خسرو بهانه

له‌پاش قصه‌ی زور دولبری مه‌وه‌ش
گوتی به فرهاد أروم شه‌وت خوش

آوزه‌نگی توندکرد بروا به یلغار
گلا اسپه‌که‌ی شیرینی نازدار

مشهوره ئه‌لین اسپه‌که‌ی شیرین
سقط‌بو درحال فرهادی مسکین

شیرین‌و اسپی هه‌لگرت به‌سر شان
روی کرده صحرای چولو بیابان

بردیه به‌رده‌می قصره‌که آزا
له‌ریکا آنی اصلا نه‌وه‌ستا

به شین‌و گریان به واوه‌یلاوه
شیرین‌و اسپی داناو که‌رراوه

باسی مردنی فرهادی کوکه‌ن

خسرو جاسوسی زوری دانابو
حالی شیرینیان تی آگه‌یاند زو
خبریان دائي گوتیان که شیرین
چو بودیده‌نی فرهادی مسکین
له‌عشقی شیرین وا به‌دستوبرد
ئه‌و کیوه سختهی پارچه پارچه کرد
اگر به‌م نه‌وعه کار بکا فرهاد
به یك مانگی‌تر کیو ئه‌دا به‌باد
وه‌ختی أمه‌ی بیست شاهی تاجدار
پرسی له‌پیاوی عاقل‌و هوشیار
گوتی تدبیرم چیه چون ئه‌بی
شیرینی ارمن له‌ده ستم ئه‌چی
ناردیان پیاویکی ملعونیان هینا
گوتیان به‌گورجی بچو هرایستا

بلی بەفرهاد خاکت بەدامان
شیرینی نازدار شای نەو نەمامان

لەدونیا دەرچو ای قوررت بەسر
هر رەنجیکتدا رویشت بە هدر

وعدەیان دانی لەزیرو لەمال
چند طلب بکات بیدەنی درحال

دست بەجی کابرا چو بولای فرهاد
گوتی داخەکەم رەنجت چو بەباد

بی عقلی نەفام دل پر داغو دەرد
أنجا چی أکەی شیرین امرو مرد

ئەو لاشە جوانەی کە وەکو گل بو
داخەکەم امرو أسپەردەی گل بو

فرهاد أمەی بیست بە پەژارەوە
لەسر طاقی بەرد کەوتە خوارەوە

بە دەنگیکی بەرز گوتی آخ شیرین
گیانی تسلیم کرد بەگیان آفرین

شیرین له پاشان خبری زانی
کەوا فرهاد مرد بەدل گرانی
چو بو سر لاشەی فرهادی کوکەن
زور لاواندیەوە بەگریەو شیوەن
کفن و دفنی کرد بەرەسمی شاهان
سپاردی بە خاك بەدیدۀ گریان
گومەزی بو کرد عالی و شاهانە
قبری فرهادبو بەزیارەتخانە
چونکە کوهکەن رەنجی بردبو
بە نارەحەتی و محنت مردبو
بەبی ترس و خوف لەطعنەی اغیار
تعزیەی بو کرد شیرینی نازدار
أنجا لەپاشان پادشای جهان
لەو کارەی کردی زوربو پشیمان
لەسەری باربو غم و پەژارە
متأثربو بەدل لەو کارە

له دالدا ئه‌یگوت زور خراپم کرد
أبیم جزای أمه دســتو برد

باسی کاغذ نوسینی خسرو بوشیرین

روژیك له‌روژان به‌دلی غمگین
خسرو کاغذی نوسی بو شـیرین

نوسی بیستومه زور پریشـــانی
له مرگی یارت دیده گریانی

سا به‌س بوفرهاد شین‌و فریادکه
جاریکیش یاری قدیمت یادکه

ئه‌و بی‌چاره‌یه له‌داغی تو مرد
خاکت به ســه‌ری فرهادا بوچ کرد

فرهاد مرد یاخوا هرخوش‌بی شیرین
گله زه‌رد نه‌ما خوماوه نســـرین

دای بە قاصدی رویشت دستو برد
نامەی تسلیمی دستی شیرین کرد

شـــیرین کاغذی خسروی کەـ‌ی
زوری پی‌ی خوش‌بو وەك گل پی‌کەنی

بەلام لە قصەی تالی پادشـــا
ماتو بی‌دەنگ بو ساتی حبەسا

لەوروژانەشـــدا بە تقدیری خوا
مریم مرد دلی تنگ‌بو پادشـــا

مشهوربو شیرین شوخی مستەچم
ناردبوی زهریان دابو بە مریم

هرچند تعزیەی بودانا خســرو
بەلام دلخوش‌بو لەمردنی ئەو

لەمرگی مریم شـــیرینی نازدار
کینی زور خوش بو کە بو خبردار

لەبر حورمتی شاهی جم حشـــم
أویش تعزیەی دانا بو مریم

کاتی تعزیەی تەواو بو شیرین
جوابی نامەکەی نوسی بەتمکین
نوسی بانوی‌شا گەر چوتە ژیرخاك
بانوی جوان زورە بوچ ئەبی غمناك
هیچ خەفەت مەخو شاهی نازك دل
مریم گنجە گنج جی‌ی ژیر خاکەو گل
واچاکە ناوی مریم نەهینی
ببیت بەعیسی ایتر نای‌بینی
اگر بت‌شکا با عیسی خوش‌بی
مریم مردوە هر کسری خوش‌بی
بەموی زولفی خوی نامەی بەست شیرین
عادەت وەهابو زەمانی پیشـــین
دایە دست قاصد گوتی هرایستا
تو ئەم کاغذە ببە خذمت شـــا
خسرو خویندیەوە کەنامەی شیرین
لەقصەکانی گەلی بو غمگین

لەدلدا گوتی ئەم جوابە جنگە
خشت هاویژ آخر پاداشی سنگە

باسی صفتی خسروی پرویز

هیچ کەسی شاهی لەسر روی دونیا
بەوینەی خسرو نەکردوە اصلا

لەدیوانی دابو شکاتو داد
اهالی دایم بەدلیکی شـــاد

پنج ریز حاضربون همو لەحضور
دادی ئەپرســین شاهی جم دستور

ریزی یکەمین دەولەمندان بون
دوهم ریز لاتو لیکەوتووان بون

٣ هم ریزیان نخوش بو بیمار
چوارم ریز همو مظلوم بو هژار

پنجم ریز عاصیو خطاباران بون
چاوەریی امری شاهی جهان بون

دەولەمند سەیری فقیریان ئەکرد
سجدەی شــکریان بوخدا ئەبرد
فقیریش ئەیدی نخوشو بیمار
شکریان ئەکرد بوپروردگار
نەخوشیش ئەیدی ظلم لی کراو
بەناساغی خوی راضی‌بون تەواو
ئەوانیش سیری عاصی‌یان ئەکرد
سجدەی شکریان بوخدا ئەبرد
بارگای خسرو جی‌ی عدلو دادبو
بوهمو عالەم درگای کشــادبو
روژی دو دفعە صبحو ایواران
لەدیوانی شـاه دایان ئەنا خوان
گوشتی گاو ماسیو مەررو طیرو طور
لەســەر خوانی‌بو زورو بی‌قصور
مشهورە ئەلین شاهی باشوکت
وجودی بوبو توشی رطوبت

مایێ بحری زوری هەبو شـــا
وەختی جوانویان کە ئەبو پیدا
هر بەشیری مەرر پرۆردە أکران
گوشتیان بوخسرو لەوە أبژران
درستیان کردبو تەنوری لەزیو
لەزیوی قالی جوانی کەس نەدیو
لەو تەنورەدا مقداری دەبار
أسو تا عودو صندەل لەبعی‌ی دار
لەجیاتی طعام چیشتی خوشو نان
گوشتی جوانویان لەبوی أبرژان
لەسر خوانی زیر بویان دائەنا
هر ئەوەی أخوارد دایم پادشا
پاش ماوەی لەگل ظرفو سینی زیرر
أبەخشـــیەوە بەلاتو فقیر
همو روژ آمە خواردنی بو
ئەو بخشینەوە پیشەی خسرو بو

خلاصه دایم هر بەو نوعه خوان
ارازایەوە بوشـاه لەدیوان

باسی پرسیار کردنی خسرو له حکمایان
لەخصوصی جوانانەوە

خسروی پرویز روژی لەروژان
له دیوانابو دلخوشو شـادان

شاهانی دنیا لەروم هتا چین
تا اصفهانو مولکی خورنشین

لەپای تختی شاه به دلیکی صاف
دەورەیان دابو لەهر چوار اطراف

ساقی چند دەوری شرابی هینا
جا پردەی شـەرمی لادا پادشا

پرسی که آخو لەکامین دیار
هەیه نازداری شوخی مه عذار

یەکی عرضیکرد لەشاری ختن
زورە نازداری جوانو گل بەدەن
یەکیتری گوتی لەشاری کشمیر
هەیە دولبری بیعیبو تقصیر
یەکیکیش گوتی وا لەاصفهان
نازداری هەیە لایقی شاهان
عجب کچیکە ناوی شکرە
هتا حەز بکەی جوانو دولبرە
هیچ عیبی نیە جوانو دلارام
لەدست همو کەس ئەگری پیالەو جام
هرکەسی شەویك بیگریتە باوەش
لذەتی اصلا ناکات فراموش
خسرو أمەی بیست ویستی کە شیرین
ترك کا هتا بی دلغمگین
عشقی شکری تەواو کەوتە سر
نەیتوانی مەیلی لەدل بکا دەر

بەم خیالەوە مایەوە یکسال
نەی هیشت تی بگاکەسی لە احوال

لە پاشـــان عشق شکر هەلی سان
سواربو پادشـــا چو بو اصفهان

باسی رویشتنی خـــسرو بو أصفهان
(بو لای شکر خان)

خسرو کە وەختی بو أصفهان چو
سیری کرد أهلی روخوشن همو

شەویك پادشـــا لە گل یك غلام
چو بو قصرەکەی شکری گل اندام

لە دەروازەی دا شاهی تاجور
پیاویکی شکر لەمال هاتە دەر

سیری کرد جوانی وا لەبر دەردا
تاجی شـــاهانەی ئەوا لەسردا

جلەوی بوگرت دابەزی پرویز
غلام بردیە ناو طویلە شەودیز

خسرویان برده قصری زرنشان
زور گرتیان قدری بەدلو بەگیان

فرموی زو بچن بلین بەشکر
میوانی تویە شاهی تاجور
شکر کە بیستی هات کشان کشان
بەلنجە وینەی سروی خرامان
لەزولفی أرژا نافەی مسکی چین
لەلیوو دەمی أباری هنگوین
دانیشت لای خسرو شوخی رندانە
پیکی شرابی پیدا آزانە
پیدرپی پیکی شرابی پیدا
هتا سرخوش بو بە تەواوی شا
خسرو سرخوش بو دەس بەجی شکر
هەلسا لەحجرە خیرا هاتەدەر
زور کنیزەکی رومو چینی بو
زور گورجی جوانو نازەنینی بو

کنیزەکیکی کە هاوتای خوی بو
بەبژنو قامت هاوبالای خوی بو
لباسو خشلی خوی زوکردە بەر
ناردیەوە ژورەوە بوشاهی مسرور
خسرو سرخوش بو لەغایت بەدەر
وای زانی شکرە بەخاطری تەر
گرتیە باوەش هتا بیانی
بەوصلی گەیشت بە کامرانی
لەحسنو جوانی خسرو مدهوش بو
کە سواری بو یکجار پیی خوش بو
سبەینی زور زو کنیز چوە دەر
حالاتی شەوی عرضی کرد بەشکر
أمجا شکری شوخی اصفهان
رویشتە حوجرەی شاهی نەوجوان
خسرو کە هەلسا گوتی شکر گیان
قەت جوانی وەکمن لات بوە میوان

جوابی دایەوە شکری شیرین گو
گوتی ئەم‌بوە میوانی وەك‌تو
لەحسن‌و جوانیە امثالت نیە
یك عیبت هیە پیت ئەلیم چیە
عیبت بەتنها أمەیە قوربان
دەمت بوگەنە ای شاهی جهان
سالی لەسر یەك شیر بخو أنجا
بوگەنی دەمت نامینی ئەوسا
خسرو أمەی بیست دەس بە جی آزا
دوعا خوازی کرد گەرایەوە دووا
بەقصەی شکر سالیکی تەواو
شیری خواردەوە پادشاهی لاو
لەپاش سالەو دووا خسرو همدیسان
لەعشقی شـــکر چو بواصفهان
لەقصری شکر شاهی تاجدار
کرا بەمیوان بەماندی پار

شـــەوی بەبزم بەبادە نوشی
بربونە کیفو صحبتو خوشی
کە خسرو مستبو وەك سالی پیشو
کنیزەکەکەی کردە پالی زو
سەر لەبیانی کنیزەك هەلسا
رویشتە دەری لەحجرەکەی شا
لەپاشان شکر هاتە لای دیسان
خسرو لیپرسی گوتی شکر گیان
راستیم پیبلی هتاکو ایستا
میوانی وەكمن بوتە قەت توخدا
هاتە جواب شکر بەلفظی شیرین
عرضیکرد گوتی شاهی روی زمین
پاریش جوانیکی وەكتو هاتەلام
لەبر بوگەنی دەمی حبەســـام
بەلام توبونی دەمت زور خوشە
وەك بونی عطرەو گلو وەنوشە

خسرو گوتی پی‌ی عیبی‌من کەوا
دەم بوکەنی‌یە دفع ئەبی أما
توصاحب عیبی زور بی‌اندازەی
هر شەوی لەگل یاریکی تازەی
وەك فلك لەگل کەسدا ناسازی
لەگل همو کس تو عشقبازی
جوابی دایەوە شکری نازەنین
بەنازو عشوەو غمزەو پی‌کەنین
بەحقی أوەی تنهار زندووە
کەس شکری منی قەت نەچەشتووە
من لەو ایشانەی تو ألیت دورم
کچیکی بکرم هرسەر بەمورم
کنیزی من‌بو کەشەوی لات‌بو
تاروژ پشتانی بژنو بالات‌بو
لەنیوە شەودا کەتو سرخوش بوی
لەعشقی بالام مات‌و بی‌هوش بوی

ناردمه باخەلت تاوەختی سحر
توپیت نەزانی سحر هاتەدەر
وەختی أمەی بیست پادشا درآن
هەلسا بەگورجی رویشتە دیوان
گەورە کەورانی شاری کرد طلب
کردی تحقیقی شکری شیرین لب
شهادتیان دا همویان یکسر
گوتیان کچیکی زور پاکە شکر
چند ژنیکیشی بوکشفی نارد جا
کشفیان کرد گەررانەوە بولای شا
عرضیان کرد گوتیان شکری اصفهان
هیشتا هرکچە خواردیان سویندان
وەختی أمەی بیست شاهی تاجدار
نادریە خوازینی شکری نازدار
تدارکی کرد جوانو شاهانە
شکری گوازتەوە گورجوآزانە

سیری کرد موری هیشتا نەشکاوە
شکرە لەگل گل تیکەل کراوە
لەپاش چند روژی شاە لەاصفهان
کوچی کرد چو بومداین دیسان
لەدوای مدەتیك تیربو لەشکر
لەدلی هەلی‌دا عشقی شیرین سر
أمجا یینەوە سرباسی شیرین
لەدوری خسرو عاجزبو غمگین
أیکوت الهی فریاذ رەسیم‌کە
لطفو مرحمت بەبي کەسیم‌کە
بەآوی چاوی طفلانی معصوم
بەسوزی سینەی پیرانی مظلوم
بە ذینی پاکی دین پرورانت
بە سرری دلی پیغمبرانت
لەتو ناپوشم رازی نهانی
أزانی همو سرری پنهانی

هینده صەبرم کرد پردەی دل درِرا
هیزم نەماوه طاقتم بررا

باسی رویشتنی خسرو بەبیانوی راوەوه
بواطرافی قصری شیرین

آەو نزولەی شیرین کردی کار
خسرو مەیلی کرد بچیت بوشکار
سپا حاضربون هەلکرا علەم
رویشت بوشکار شاهی جم حشم
دەنگی طپلو کوس لەسر پشتی فیل
بەرزبو لەم میل هتاکو ئەو میل
بو دفعی توزو غبار لەریگا
بو آورشین چون چند هزار سقا
هزار حوشتریش کرا آماده
بارکران لەفرش لەگل سجاده

شاپور تی گەیشت لەو افسانەیە
کە بوراو چونی شاە بهانەیە
لەعشقی شیرین شیتو شیدایە
بو دیداری ئەو رو لەصحرایە
هتا حفتەیەك مشغولی راوبو
لەپاشان وەختی کەراو تەواوبو
بارگای هەلدا شاهی تاجدار
نزیکی قصری شیرینی نازدار
شەو بەسردا هات یکجار سرمابو
فصلی زستانبو زور هواو بابو
بەامری خسرو لەهمو لاوە
وەك جەژنی نەوروز آگر کراوە
بەآرزوی دل بە شادمانی
اسراحتی کرد هتا بیانی
سبەینی وەختی کە لەخەو هەلسا
چند پیك شرابی خواردەوە أوسا

کە زور سرخوش بو سواری شەودیز بو
خیرا بەرەو روی قصری شیرین چو
سیریان کرد واهات خسرو کنیزان
چون خبریان دا بەشوخی زەمان
گوتیان خسروی پرویزی آشنات
لەگل چند غلام وا لەریوە هات
شیرینی دل پاك نەختی حبەسا
زانی شاە مستە لەحیای ترسا
امری کرد خیرا دایان خست دەرگا
چند غلامیکی لەدەری دانا
فرشی آوریشمی زوری نار دە دەر
جیگایان چاك کرد بوشای تاجور
گوهری زوری دا بەکنیزان
بیکەن بەشاباش بوشاهی جهان
خوی چووە سربان بەلنجەو بەلار
دانیشت وەکو مانگ کردی انتظار

سیری کرد گەردی پیدابو لەدەشت
بەو توزو گەردە شیرین چاوی رەشت
سیری کرد لەناو توزو گەردا شاه
دەرکەوت روی وەك مانگ لەهەوری سیاه
تاجی شــاهانەی نابووە سرسر
روی أدرەوشاوە وەك مانگی انور
خطی لای لیوی تازە رووابو
بە آوی حیات تیر آو کرابو
دەسکی نرکسی گرتبووە دەستی
وینەی دو دیدەی نرکسی‌مســتی
شیرین خسروی بەونوعە دی زو
لەعشق بالای کەوتو بی‌هوش‌بو
کەخسرو زانی دەرکا داخراوە
لەو دیو دروازە قفل دراوە
لەکنیزیکی پرسی چی‌بووە
شیرین دروازەی بو داخستووە

چی لەمن دیوە یا چی قەوماوە
لام وایە لەمن دلی ییشیاوە
بلی بەشیرین من شلو نیم گدام
غلامی ئەوم هر بندەی دەرگام
لەلای ئەو ساتی ئەبم، بەمیوان
عیبە بوی دەرگا داخا بەیزدان
أمین بی هاتوم بەحقی خدا
هتا نەی بینم ناکەرریمە دووا
کنیزە کەکەی چو بولای شیرین
عرضی کرد قصەی شاهی روی زمین
شیرین امری کرد بچن هرایستا
فلان شش طاقی زرکاری تەلا
برازیننەوە شاهانە زور جوان
بپرژین پیا عطرو زعفران
فرشی زرکاری تیا راخەن یکسر
دابنین تیدا کورسی زیوو زەر

لەپاشان بچن بوخذمتی خسرو
بلین پی‌ی کەوا عرضت أکا ئەو
اگر میوانی‌منه پادشـــا
لەو شش طاقەدا اسراحت بکا
لەپاشان منیش أچم بوسربان
تیر قصه اکەم لەگل شای جهان
کنیزەکیکی شیرین چو درحال
خبری برد بوشای بلند اقبال
شش طاقەکەیان زور باش ترتیب کرد
خسرویان بوناو ئەو شش طاقه برد
شیرین کردیه بەر جلی گولناری
شـلتەی کرد پالکی وەکو زنادی
تاجیکی شاهی لەلعل‌و گوهر
بەنازو عشوه کچ نایه سرسەر
بەلنجەو بەلار رویشته سربان
سجدەی برد بوشاەوینەی غلامان

لەگوی‌دا هەبو گوارەییکی لعل
خستیە بەر پی‌اسپ خسرو لەجی‌ی نعل

صددانە دوررو مرواری زور باش
حەوای دایەخوار بەرسمی شاباش

کە شیرینی‌دی پادشـــای چالاك
لەسر کورسی زیر کەوتە سر روی‌خاك

لەپاش سعاتی خسروی پرویز
پرسی احوالی یاری شکر ریز

گوتی زور بژی وەك سرو آزادبی
دایم سەر سەوزو جوانو دلشادبی

لەگل‌من سازبوی وەکو شکرو شیر
لەخذمتی من هیچ نەتکرد تقصیر

بەلام بوچ دات‌خست لەسرم درگا
خو روی نەداوە لەبندە خطا

من میوانی‌توم هیچکس لەمیوان
درگا داناخات بەخوا شیرین گیان

جواب دانەوەی شیرین بەخسرو

جوابی دایەوە شیرینی نازدار
گوتی فدات بم شاهی تاجدار
تو پادشاهی لەسر روی جهان
منیش بەیداخی توم وا لەسربان
اگر أفرموی کەهرگز انسان
دەرگا داناخا لەسر روی میوان
خو تو میوان نیت بازی شکاری
أتەوی بگری کەوی کوساری
گر میوانیش بی آمادەیە جیت
منیش کەنیزم شەرم وا لەریت
دەرگاکە داخەم حقم بە دەستە
چونکە پادشا سرخوشو مستە
تومستی منیش لیرە تنهابم
لەبوختانی خلق یقین دور نابم

قەت مەدرە پردەی عصمتی شاهان
هروەکو درریت تو لەاصفهان

تو لەعشقی من زور بی نیازی
خەریکی یاریت نەك عشقبازی

لەحمدی خواوە شکرت تەواوە
شیرین بی تامە هنکوینی خاوە

من روم لەقبلەی روی تو کردوە
تو هزار قبلەت تا امرو بووە

جیی نابیتەوە دو یار لەیك دل
قەت دودل نابی انسانی عاقل

تو وای لەناو باغ من لەخانوی تنك
تو لەبهشتدای من وام لەناو سنك

خو من مندال نیم تو بەشیرینی
کە تفرەم بدەی بم خلەتنی

دفعە ییك نەمدی کەتو من یادکەی
یاروژی دلم خوشو آزادکەی

کەی ناردت بولام روژی پیامی
کەی یادت کردم هر بە سلامی

پیکت لی‌أدا تو بەدلی شـــاد
تیشەی أوەشاند بی‌چارە فرهاد

جواب دانەوەی خسرو

جوابي دایەوە شاهی جهاندار
کوتی بەشیرین یاری دل آزار

کلەییت تالە وەکو زهری مار
کانی‌ی هنکوینە دەمت ای‌نکار

دلم داناوە بوت لەبر دەرکا
سەرم لەکام‌جی دابنیم ایستا

رجایە لەحق من مەکە جفا
کناهم نیە بەغیری وفا

کناهکاریش بم دلت رحیمە
بخشـــینی کناە رسمی قدیمە

هرکز خولقی‌بد مەکە بەمایە
بوچ پیاوی کەورە اکەی بی‌پایە

کوناهی خومه کەوا کەساسم
ئەم بی‌قدریە لەخوم أناسم
اگر کویم بکری تو بم‌فروشی
هیچ چارەم نیە غیری خاموشی
اگر بخەیتە سەر ملم خنجر
لەژیر خنجرت من لانابەم سر

جواب دانەوەی شیرین

شیرینی ارمن شوخی مه پیکر
دەمی کردەوە وەك قوطوی کوهر
کوتی نابی عشق‌و کردن فرازی
کالتەی پی ناکری قەت عشق بازی
سەرت بەشاهی کەلی مغرورە
نازانی غرورلە عشـــق دورە
طیری بوم بەسەر چلی کل فیربوم
کەی‌فیری کەرمای ناو کەرمە سیربوم
من لیوو دەمم بەبفراو فیربو
وەك کل بدەنم لەبوی خوش تیربو

ایستا که لەناو ئەم خانوی بەردینە
بەهوی تووەیە دلم غمگینە

همو وەختی توم بەیار أزانی
بەدوستی وفا کردار أزانی

ایتر لەمردن نیمە خوف و بیم
گیانم بەتیغی تو اکەم تسـلیم

بەماندی من سرویکی آزاد
چون بە دردەوە دانیشم ناشاد

لیوم تیر آوی زندەگانیە
آوم لەجوگەی نەو جوانیە

مانگ روم ببینی أبی دیوانە
چرا أسوتی بوم وەك پروانە

روی من سرخیلی شوخی و طنازە
کنیزی درگای من کبرو نازە

ولی نعمتی ریحانەم ای شا
خوم ولی عهدی شکرم بەخوا

ترنجی چەنەم اگر بکا یاد
خجالت ئەبی نارنجی بغداد

گرسیوی کولمم بدەم بەشاهان
بازاری أشکی سیوی اصفهان

اگر بم‌بینی کار آسکی خطا
خراج بەدیدەی مستی من ئەدا

بەتای پرچمم مانک اکەم زنجیر
هزار شیری نر اکەم بە نیچیر

لەبر عشقی‌من شور زور کەوتە سر
خوینی هەژارم زوردا بە هدر

زور خوینم رشتوە بە چاوی‌مستم
نەروی بەخوینت رەنک اکەم دستم

جواب دانەوەی خسرو

خسرو گوتی پی‌ی ای یاری کیانی
لەمن معلومە تویکجار جوانی

روت شـــعلە ئەدا لەنزیکو دور
تو چرای روژی أدرەوشی وەك نور

اكر بليم روت روژه‌ای نكار
روژ به‌وينه‌ی روت نيه شعله‌دار

له‌رق‌و قين‌و غضب وازبينه
ريی صلح بكره توندی مه‌نوينه

هرچندی كه‌وره غضب بنوينی
دلی عاقبت رحمت آهينی

هتا بمينم هرتو دولبرمی
نه‌وه‌ك هر دولبر توكيان پرورمی

تو به شيرينی مشهوری قوربان
به‌تالی مه‌دو له‌كل من آمان

جواب دانه‌وه‌ی شيرين

شيرين عرضی كرد ای دارای عالم
خاوه‌نی علم سرتاپای عالم

من له‌دونيادا كه پديدار بوم
بوتو به‌كيانو دل خريدار بوم

من عشقم بوكس غيری تو نه‌برد
غيری تو مه‌يلی هيچ كسم نه‌كرد

خوم اپاریزم لەطوفانی تو
حەز اکەی بندبە حەز اکەی برو

صاحب شهوەتی تو ای بی‌خبر
لەعشق دوری، اي خاکت بەسر

میوانی آسك نابی هرگیز شیر
باز بەچولەکە اصلا نابی تیر

بە حیلەو افسون نابی بەملك
لەباوەش ناگری قط مانگی فلك

من ناوم آوی زندە گانیە
توش ناوت آگری نەوجوانیە

آو لەگل آگر یەك بیتو بگری
معلومە فتنەروی دونیا أگری

لەگل شکردا بچو بوشکار
لەگل شیرینا ایتر نیتەکار

بوچ مەیلی قصری شیرین أکەی تو
بوقصری شـــکری اصفهان بچو

أتوانم بەخدا چاوەکەم الآن
بەتاوی زولفی خوم بتهینمه سربان

شیرین أمەی کوت دەس بەجی خیرا
هەلسا لەسربان روی خوی وەرگیرا

پشتی تی کردو بەلنجەو بەلار
ویستی کەبروا لەحصار بو خوار

خسرو بەسەری خوی زور سویندی دا
کە نەروا شیرین گەررایەوە دووا

دیسان دانیشتو بە حیلەو دستان
شیرینی ارمن بەربووە کریان

بەلی أو کارەی عاشق بکاسست
چاکی ازانی دلارای چوست

—*(جواب دانەوەی خسرو)*—

خسروی پرویز بەقصەی نرمین
جوابی دایەوە کوتی بەشیرین

معلومه کەتوی لامپاو چراغم
همای کلشنم طاووسی باغم

بەقصەی ناخوش بەس بمرنجینە
وەکو زولفی خوت دلم مەشکینە
تکات لی اکەم یاری جبین گل
بەسە بەس تو غم هیندە مەکرەدل
اگر تو امشەو نامکەی بەمیوان
سەرم هەل أکرم وا أرروم الآن
ایتر لەعشقی‌تو هەل أکرم دست
ساقی‌تر زورە کەمن بکا مست
بەگلیکی‌تر خوم بون خوش اکەم
اچم شـــیرینی‌تر من نوش اکەم
لەدل دەر اکەم عشقی شیرین‌جا
شکر زور هەیە بیکەم بەحلوا

—☆(جواب دانەوەی شیرین)☆—

شیرین أمەی بیست هەلسا دستوبرد
سجدەی بردە بەر زمینی ماچ کرد
گوتی یاخدا هر کامران بی
هرصاحب ملکو صاحبقران بی

لەشعلەی روی‌تو دونیا پرنوربی
لەچاوی بدکار جمالت دوربی
تو بوراو هاتوی شاهی روی زمین
منت مەخەره سرقصری شیرین
تو دریاییکی زور بی پایانی
صاحب هزار رازی پنهانی
من جوگه ییکم آوم رەوانه
قصەی ئاودلم لەسر زوبانه
قط قصەی بی‌جی ناکەم لەگلتا
بوچ ئەم رنجینی بی‌جی پادشا
قصەی زور بی جیت وا لەسر دەسته
هم خوت سرخوشی هم قصەت مسته
گوستاخی مەکه لەگل‌من آمان
لەفتنەی چاوم بترسه قوربان
تاتای پرچمم کەوەك زونارە
همو تاییکی عیناً یەك مارە

خەریکی ئەوەی بم خەیتە ناوپیر
بە بیانوی شکار نامکەی بەنیچیر

وازم لی بینە من دەرکراوم
لەم قصرە چولە ماتو داماوم

بوتو من خوّمم واکرد بی چارە
لەملکو دولت خوم کرد آوارە

بناغەی دوستیت خو بەبادا تو
بناغەی تازە دامەنی امرو

تو بچورەوە بارگاە قوربان
رەنگە سبەینی بتکەم بەمیوان

هتاکو ایستا گوشتمان نەکولاوە
جیمان ناتەواو حلوامان خاوە

جواب دانەوەی خسرو

خسرو تی گەیشت محبوبەی طناز
لەسەر دەرناکا اصلا کبرو ناز

کوتی بەشیرین آرامی گیانم
بینایی دیدەم روحی رەوانم

لەگلما بوچی تو هرجور اکەی
بەبێ رون دایم سەرم چەور اکە
امشەو سرمایە فصلی زستانە
بەفرو باران‌و سهول بندانە
بمکە بەمیوان با نەمێ سەرما
چاو أقوچینم بەادب بەخوا
هیچ سەیرت ناکەم بوخوم بەادب
لات دا أنیشم یاری شیرین‌لب
اکر بێ‌هوشم تو هوشــــت بردوم
سرخوش نیم هرتو سرخوشت کردوم
تو کاری مەکە بەدل گرانی
بکەرریمەوە ای‌یاری گیانی
هیندە تیر مەدە لەم دلە تنکە
دل کوشتە قوربان نەك بولاو سنکە
دلم مەشکینە یاری دل آزار
هروەکو فرهاد مەمکە سنکەسار

سەرم سورماوە چندە دورەنگی
کە مایل بەصلح گاهی بە جنگی
أتوانم برروم من لیرە الآن
یاری پیداکەم شوخ و نوجوان

بەلام تو حقی خدمتت هەیە
وفای پیشین و محبتت هەیە

جوابی شیرین

جوابی دایەوە شیرین همدیسان
گوتی بەخسرو ای شاهی جهان

معلومە ناکات شاە عشقبازی
بیکات تکلیفە دروو مجازی

عاشق یەکیکە لەسر روی دونیا
هر یاریکی بیت بەتاقی تنیا

تانەم لی مەدە بەعشقی فرهاد
غریبەو مردو بەچاك بیکە یاد

کوهکەن بومن زور بەمروت بو
برای دلسوزی دونیاو قیامت بو

هیشتا نەی دیوم فرهادی مسکین
هر دەنکی بیستوه تنها لەشیرین
ئەو بومن کیشای هزاران جفا
تو روژی نەتکوت بەمن مرحبا
تو حلال خوربە وەك بازی شکار
وەك سیسارك مەخو حیوانی مردار
من قوربان بویە شیرینە ناوم
بەکالتە زور کس کەوتوتە داوم
سویندی زوری خوارد شیرینی دانا
کوتی بەحقی خدای بی هاوتا
تا مارەم نەکەی بە آرزوی دل
مقصودت نابی ابداً حاصل
ئەم قصەیەی کرد بەتوندیو بەقین
هەلسا دابەزی لەسربان شیرین

باسی رویشتنی خسرو بەقینەوە

خسروی پرویز زور قینی هەلسا
بەقارو توندی کەررایەوە دووا

أو شه‌وه بفرو باران أباری
گرمه گرمی‌بو هه‌وری بهاری
به‌کول ئه‌گریا شـــاهی تاجدار
اســـپه‌که‌ی تاودا خیرا به‌یلغار
هاته بارگاه به‌دلی غمبار
نه آرامی‌بو نه‌صبرو قرار
وزیره‌کانی نوستن نیوه‌شه‌و
شاپور مایه‌وه تنها لای خسرو
گوتی به‌شـــاپور نازانی شیرین
چی له‌کلما کرد به‌قارو به‌قین
زور به قصه‌ی خوش له‌گلی دووام
اصلا جوابیکی خوشی پی نه‌دام
ماجرای همو ته‌واو سرانسر
بوگیرایه‌وه شاهی تاجور
جوابی دایه‌وه شاپوری دانا
گوتی دخیلم آمان پادشـــا

نابی عاجزبی لە جەوری جوانان
ئەبی بکیشی نازی محبوبان

بوچی لات وایە شیرین بی غمە
بوتو پر دلی دردو ألمە

امشـــەو صبرکە هتا بیانی
بوخوت تیربنو بی دل گرانی

خو کوتەو زنجیر هرا کریتەوە
شـەو تاریکیش بی روژ أبیتەوە

باسی پشیمان بونەوەی شیرین وهاتنی بو بارگای خسرو

کە خسرو رویشت دەس بەجی شیرین
بربووە گریان بەشـــینو نالین
لەکوستاخی خوی گەلی خجل بو
یکجار ئەشیوو شپرزە دل بو

هاته دره‌وه له‌ناو قصری سنگ
گلگونی زین کرد به‌دلیکی تنگ
أوشه‌وه که‌لی سرماو تا ریك بو
ریکا دیار نه‌بو یکجار باریك بو
روی کرده صحرا به‌یلغارو ده‌و
هتا که‌یشته بارگای خسرو
عسکرو غلام همویان یکسر
نوستبون هیچکس نه‌بو باخبر
له‌بر خیوه‌تی پادشا شاپور
تنها وه‌ستابو سیری کرد له دور
سواری پیدابو زور سه‌ری سورما
که‌أوه کی‌یه وادیت به‌تنیا
چو به‌ره‌وپیری سیری کرد شرین
سواری گلگونه دای‌به‌زان له‌زین
گوتی به‌شیرین ای ملك سیما
بوچی بم شه‌وه هاتوی به‌تنیا

شیرین دەستی گرد بردیە پەناوە
قصەی خسروی همو گیراوە

گوتی بە راستی زور بی عقلیم کرد
دلی پادشام رنجاند دستو برد

من لەو قصانە زور پشیمانم
خجالت بارم چارە نازانم

کە تورا عقلم لەسەرم لاچو
سواری گلگون بوم کەوتمە ریکە زو

خوم . بختیار أزانم کەوا
توشی بد کاری نەبوم لەریکا

ایستاکە نیمە لەکس خوفو بیم
ناموسم اکەم وا بەتو تسلیم

دو رجام هەیە دەخیلو آمان
بوم بەجی بینە وەك مردی میدان

یەکی أمەیە وەختی پادشا
سەر لەبیانی کە لەخەو هەلسا

بمشاریته‌وه نه زانی خسـرو
که امشه‌وه‌ا توم من له شوینی ئه‌و
دو هه‌م أمه‌یه تا مارم نه‌کا
ده‌ستم لی نه‌داو به‌وصلم نه‌کا
ئه‌م دو ایشه بوم پیك نه‌هینی
اگه‌رریمه دووا هر زو سبه‌ینی
شاپور عرضی کرد گوتی به‌سر چاو
هرچی افرموی وا اکه‌م ته‌واو
رویشت کلگونی برده سر آخور
شـیرینی برده خیوه‌تیکی تر
خسروی پرویز دوخیوه‌تی بو
یه‌کی بو نوسـتن پر فرش کرابو
خیوه‌ته‌که‌ی تر بو بزمی باده
رازا نرابوه‌وه جوانو آماده
شـیرینی وه‌کو پارچه‌یك له‌نور
برده خیوه‌تی بزمه‌که شـاپور

درگای خیوەتی لەسر کرد محکم
خوی چو بو خیمەی شاهی جم حشم
بیانی لەخەو هەلسـا پادشاه
روی شعلەی أدا بەماندی ماه
گوتی بەشاپور امشەو لەخەوما
لەباغیکا بوم خوش و باصفا
لەناو گلزارا اگەررام سرمست
چرایکی زور چوانم کەوتە دست
بو تعبیری خەو هاتەجواب شـاپور
گوتی چاوی بد لەروی تو بی دور
شـکرانە بکە بو کیان آفرین
بەم زووە أگەی بەوصلی شـیرین
لەتعبیرەکەی شـاپوری دانا
کیفی زورخوش بو شاهی عالی جا
سبەی لەمشرق کەروژ هاتە دەر
مجلسی سازکرد شاهی تاجوەر

کویان کردەوە همو هاودەمان
دەرکران لەلای شا نامحرمان

صیراحیو ساغر پیالەو نوقلدان
دانران بەترتیب لەسرمیزی جوان

ساقی هات گیرای شرابی گلنار
مطرب دستیکرد بەلیدانی تار

نکیسا ناویك مطربی شابو
لەکل باربد کەبی هاوتابو

نکیسا لیدا عودو چنکو ساز
بەنغمەی خوشو مقامیحجاز

هەلسا هروەکو پروانە شاپور
چو بوخیوەتی یاری جبین نور

بەشاپوری گوت شیرین توخدا
مطربیك بومن بهینە ایستا

با حسبحالم زو بکا بیان
آو لەجیاتیمن بوشاهی جهان

باسی گورانی گوتنی نکیسا بەزوبانی شیرینەوە

شاپور نکیسای بردە لای شیرین
گوتی دانیشە لیرە بەتمکین
گوی بگرە بەلام مەکە تماشا
چی ألین بەتو بیلی بەصدا
بی گیرەرەوە باش بەگورانی
کس فرقی نەکا هرخوت بزانی
باربد ناویش مطربی شـــابو
کە دەنگی خوشو نغمە سرابو
لەخذمت خسرو بەنغمەخوانی
خویندیەوە شعری خوشو گورانی
شیرینی ارمن گوتی نـکیسا
دەخیلو آمان بەنغمەی نەوا
چند هەلبەستیکی شیرینو دلـکش
پیت ئەلیم بیلی بەآوازی خوش

جا ئەم شعرانەی گوت بەنگیسا
أویش خویندیەوە بەنغمەی نەوا

شعر خویندنەوەی نکیسا بەزوبانی شیرینەوە

گوتی ای طالع دەسا روژی چند
لەپیم دەرهینە تو زنجیرو بند

قط بەوینەی من نیە ضعیفی
وەکومن نیە هرگز حریفی

بوچی وەك شی بر أخەیتە سرخاك
خوم أوا کەوتوم ذلیلو غمناك

وەك گل لەعشقا پردەم درریوە
روی دونیام هتا ایستا نەدیوە

غریبو بی کس غمبار کەوتوم
دەستم برراوە لەایش دوا کەوتوم

من بە تەمای تو گیانم دا بەبا
ژیانی خومم داوە بەفنا

هیچ خوشیم نەدی لەروی زەمانە
بوم بەنشانە بوتیری تانە

جواب دانەرەی باربد بەزوبانی (خسروەوە)

أم شعرانەی خویند کاتی نکیسا
باربد لەولا دەنکی لی هەلسا

کوتی سبەینی لەلای باغی کل
رابوردم مستو سرخوشو خوشدل

کلی شصت پەروری جوانو نازەنین
بە دررك دەورەی کرابو روین

دەرگای باغەکە داخرابو لەمن
قفلی نەشکابو بە دەستی دوشمن

لەو همو کلەو میوەی تازەو تەر
هیچم دەست نەکەوت غیری دردی سر

پری روییکی شوخی جانانە
پیدابو لەپر بوی بوم دیوانە

نازەنینی بو بە ذررەی خلخال
صرفی صد سالە اي هینایە حال

قسم بە طاقی بروی خمیدەی
بەنرکسی مست یعنی دو دیدەی

قسم بەزولفی وەکو کمندی
بەبژنو بالای سروی بلندی

گر دەستم کەوی هتاکو زندەم
او پادشابی منیش هر بندەم

باربد وەختی أمەی تەواو کرد
نکیسا جوابی داوە دستو برد

جواب دانەوەی نکیسا بەزوبانی شیرینەوە

گوتی لەریتا خو من بوم بە خاك
سایەم بخەسەر ای سروی چالاك

لەمباغە هیچکس میوە نەچنیوە
درگا داخراوە کەسی نەی دیوە

بو هناری من هرکس ببا دست
دستی لی نادا زو أیکەم سرمست

کسی بیەویت لە سیوم بخوا
وەك منال تفرەی أدەم بەخوا

گر لەسەرمدەن وەکو فندق سنگ
تو نەبی هیچکس لیم نابینی رەنگ
هتاکو دونیا ماوەو ئەمینی
هیچکس بومیوەی من دست نامینی
باربد أمەی گوی لی بو دیسان
جوابی نکیسای دایەوە زورجوان

جواب دانەوەی باربد بەزوبانی خسروەوە

گوتی بونی دوست دیت لەدماغم
خیالی گنجی هەیە چراغم
لام وایە لەلای شیرینە خسرو
کەوا خەریکە دیت بهاری نەو
مگر بای بهشت هات گذەری کرد
لەدلما خوشی وا اثری کرد
ای طالع بلی بەو پری زادە
استیرەی سعدم بکات آمادە
سەریشم ببرری اگر وەکو مەر
وەك سگ دائەنیم لەبر درگاتسر

هروه‌كو ماسی دور بیت له‌دریا
دور ماومه‌وه ایت عاجزو ته‌نیا
أمه عمریكه له‌چاومایه جیت
تیر ماچم أكر دخوزكه به‌ری پیت
یا دردی دوریم توزی ده‌واكه
یا كیان له‌لاشه‌م قوربان جیاكه
لیم بویت به‌آوی جوی زنده‌گانی
كه له‌برچاوم دایم پنهانی

جواب دانه‌وه‌ی نكیسا به زوبانی شیرینه‌وه

كه دست‌وبردی باربدی دی
شیرین له‌عشقا كاری به‌جی‌دی
گوتی نكیسا دخیلو آمان
أمه بلی بوم ده‌ستم به دامان
معلوم‌بی له‌تو یاری به‌وفا
ودك دوینی رویشت امروش‌هر ئه‌روا
امرو بهاره فصلی نه‌و روزه
وه‌ختی عشره‌ته دلان پرسوزه

او گلەی بهار کس بونی نەکا
بەبادی خزان ئەچی بەفنا

آرزوی دلم لەتافی جوانی
هر وصلی تویە پاش زندگانی

بەهرنوعی بو تاامرو قوربان
لەناو پردەدا من بوبوم پنهان

لەپردەی تاریك غم پروەرەوە
وەکو بروسکە هاتمە درەوە

من هتاکو کەی بکەم خیالت
برەلا اکەم روم بوجمالت

دا ئەنیشم لات بەدلیکی شاد
لەرەنجو محنت خوم اکەم آزاد

کە ئەم قصانەی گوی لی بو خسرو
احوالی تیك چو کەوتە تەکو دەو

نالاندی گوتی باربد آمان
خەریکە دەرچی لەبدەنم گیان

جوابی باربد لەزوبانی خسروەوە

لەجیاتی شاهی پرعقلو کمال
باربد جوابی دایەوە دوحال

گوتی ای‌صنم من عذر خواهم
ببخشـــە بەمن جرمو گناهم

لەکردەوەی خوم زور پشیمانم
بەشفیع دینم چاوی گریانم

من‌خو هیچ بەرم نەخوارد لەجوانی
تو بەرخورداربە بەکامرانی

ئەم شعرانەی خویند باربد أمجا
شیرینی ارمن زور دلی سوتا

هاواریکی کرد بە دل پر بەدەم
گوی لەدەنگی‌بو پادشای عجم

وەك یەکی لەکیو دەنگ بداتەوە
أو کیوە درحال جواب اداتەوە

لەدەنگی شیرین خسرو دستی برد
یخەو بروکی پارچە پارچە کرد

بەبانگی بەرزو بەگریانو شین
هەلسا روی کردە خیمەکەی شیرین
شاپور عرضی‌کرد گوتی شهریار
دەخیلم مەچو ژورەوە زنهار
باسی شیرینی تەواو سرتاپا
گیرایەوە بوشـاهی عالی‌جا

(باسی هاتنە درەوەی شیرین لەچادر)

شیرین هاتە دەر لەپردەی چادر
وەك لەهەوری رەش کەمانگ بیتە دەر
هروەکو سرخوش کەوتە برپی شا
وەختی أمەی‌دی پادشای جم‌جا
شیرینی هەلگرت نایە سەرسەری
گوتی توی بومن تاجی سروەری
أنجا بەکیفو خوشیو خوررەمی
خسروی پرویز ماچی‌کرد دەمی
شیرینی ارمن لەوە زویربو
روی لی‌وەرگیرا کەلی دلگیربو

تا امرو ناوی بەچاك براوە
ایستاکە بەدست تووە گیرماوە
أترسی لەژیر دەستی شهریار
دوچاری بەلأبیو خجالت بار
خسرو کەزانی احوالی شیرین
سویندی زوری خوارد گوتی نازەنین
وەکتو أفرموی تامارەت نەکەم
شرطو عهدبی دستت لی‌نەدەم
گرد اکەمەوە شاهانی جهان
أوسا بەرسمو عادەتی شاهان
نکاحت اکەم یاری جبین گل
هیچ غمت نەبی دل مەدە لەدل
تکات لی‌اکەم امشەو بەخوشی
با رابویرین بەبادە نوشی
شیرین أمەی بیست وەکو غنچە گل
روی کەشایەوە خوشی کەوتە دل

شیرین بە زررەی خلخالو زیور
رویشتە خیمەی شـاهی تاجوەر

مجلسی شاهی کرا آمادە
بربط و عودو مطربو بادە

گاە خسرو أیکرت پرچمی شیرین
أیسو لە چاوی پر اشکو اسـرین

لە پی‌ی خلخالی گاە دا ئەکەنی
وەك طوق ای خستە ملو گردنی

گاە دەستی أبرد بو سینەی صافی
مکی اکرتو ئەیکرت طوافی

أیگوت ای آزیز تو بو من گیانی
بو دردی دلم هرتو دەرمانی

یك حفتەی تەواو هر وا دەمساز بون
مشـغولی کیفو نازو نیاز بون

لەپاشـان انجا روژی هشتەمین
شیرین چوەوە بو قصری شیرین

لەگل لشکرو سپای بی سامان
بە حورمەت رویشت شای نەو نمامان

خسرویش فرموی خیمەو بارگاه
کوچی کرد رویشت بو عاصمەی شاه

دەرگای خزینەی کردەوە دەرحال
بە خەروار بەخشی زیرو زیوو مال

کوی کردەوە زو أستیرە ناسان
تا کاری سختی بو بکەن آسان

اسبابی رەملیان بو کرد تدارك
بویان دوزیەوە وەختی مبارك

باسی شایی کردنی خسرو بو شیرین

بو شایی شیرین شاهی تاجوەر
ناردی هینایان یکهزار حوشتر

یکهزار أسپی کحیلو رەهوان
لەگل یکهزار ایستری زور جوان

یکهزار کچی جوانی پەری
بەجوانی وەکو زهرەو مشتری

پنجصد صندوقی پولای سەوزەوار
پڕکران لەلعلو دورری شاهوار
چندصد مفرشو چند خورجی زیرین
پڕ لەاسبابی زر بفتی شیرین
کەژاوەییکیان درستکرد لە زەر
نخشین کرابو بەدوررو گوهر
بو دانیشتنی شیرینی نازدار
رازانرایەوە بە پەردەی زرکار
کەوتە ری سپاو قطاری شاهی
مانندی نەبو لەمەتا ماهی
سپا رایبو بوقصری شیرین
شیرین سوارکرا بەعزو تمکین
همو هنگاوی بەدورری شهوار
شاباشیان اکرد شیرینی نازدار
هات تاگەیشتە بەر قصری جمشید
وەك لەبرجی حوت بیتە دەر خورشید

خسروی پرویز شاهی باتمکین
هات بو پیشوازی یاری گل جبین
دەستی گرت بردی بوقصری زرکار
داینا لەسر تخت شاهی تاجدار
ملایان بانگ‌کرد بەرسمی پیشین
بوخسرو بەستیان نکاحی شیرین
کاتی لەخسرو کە نکاح‌کرا
شیرینی ارمن آواتی بررا
گوتی بەخسرو أمجا نوشت‌بی
ماسوای شیرین فراموشت بی
أو شەوە خسرو کرا بەزاوا
هیندە سرخوش‌بو شعوری نەما
بو حوجرەی شیرین کاتی کەبردیان
پی‌ی نەبو بروا هەلیان‌گرت بەشان
شیرین کەزانی خسرو سرخوشە
شعوری نیە یکجار بی‌هوشە

بەر بوکیکی بو پیرو کونەسال
چرچو دان کەوتو وەك دایکی دجال
دو ممکی هەبو وەکو خیکەی نەوت
دەمی داچەقاو هروەکو أشکەوت
جلی بوکینی خوی کردە بەری
پیاکرد الماس و دوررو گوهری
کردیە ژورەوە بولای پادشا
خسرو کەچاوی پیکەوت پەشوکا
گوتی آلهی ئەم کونە سالە
چیە لام وایە خەوو خیالە
پەلاماری دا خیرا دەستوبرد
توند گرتی گوشی کلەکەی وردکرد
داپیرە صداو قیررەی لی هەلسا
گوتی بمکەنی بوخاطری خدا
گوی لەدەنگی بو شیرینی ارمن
چووە ژورەوە عیاری پر فن

رویشته ژورەوە وەك گل‌و شکر

کام‌گل کام‌شکر الله اکبر

سرسام لەلنجەی‌ما کەوی دەزی

خجالت باربو لەروی مشتری

مرواری گویچکەی هاتبوە خروش

رحمت لەمردوی مرواری فروش

خسرو کەلنجەو لاری ئەوی‌دی

وەکو دیوانەیی مانگی نەوی دی

کەوتو بی‌هوش‌بو شاهی کەیانی

کە لەخەو هەلسا وەختی یانی

دی طوقی ملیە دو زولفی مشکین

وا لەسر سینەی دو پوزی زیوین

سیری کرد کنجی قفل دراوە

وەك آوی حیات سەر مور کراوە

هەلسا نشانەی شکاند زو بەتیر

خورمای بی‌ناوکی خستە پیالەی شیر

آوی گل رژا بەسر شوشەو جام
شکراو رژایە سەر مغزی بادام

خولاصە یك مانگ شایی لوغان بو
بزمو عشرەتو چوپیو سەیران بو

٣ کنیزیکی جوانی بی هاوتا
خاصی خسروبون لە حرم سرا

هومیلاو سیمن تورکو همایون
نازداری جوان بون وەك دورری مکنون

پادشـــا ناردی آرایشیان دان
بە خشلو دورو لعلی بدخشان

همایون ناوی بە خشی بە شاپور
خەلاتی پی دا شـــاهانە دستور

بە بار بدیش سیمن تورکی دا
هومیلای شوخی دا بە نکیسا

لە پاشان نوسی فرمانو منشور
ملکی ارمنی بە خشی بەشاپور

شاپور کوچی کرد چوبو ارمن زو
شادبو بەملکو جیی مهین بانو
قەلای (ذرافنا) کەوا مشهورە
بیستومە بناکردەی شـــاپورە
هتا چند سالی خسرو خرم بو
بەمرامی خوی دولت هاودەم بو
پاش مدەتیکی زورو فراوان
تیری خوارد خسرو لەعیشی جهان
اثری پیری کەلەی دیاری دا
لەکردەوەی خوی زور خجالت ما
فکری کردەوە گوتی کە دونیا
زور بی وفایە بوشاهو گەدا
بزرگ اومیدی بانگ کرد بەخلوت
گوتی ای گەورەی صاحب معرفت
پیم بلی آیا چونە آسمان
تیا هەیە آخو وحشی یا انسان

جوابی دایەوە گوتی پادشا
ریی فلك دورەو عقلی‌من کوتا
جی‌ی أونده دور معلومه قوربان
کس کشفی ناکا بەغیری یزدان
خسرو عرضی‌کرد ایمه لەدونیا
که دەرچوین بوکوی أچین لەوەلا
گوتی ئەم مسرە لەپردەدایه
ایمه نازانین پرده چی ئیایه
هتاکو نەچین ایمه نازانین
چیمان بەسردی بو کام‌لا أچین
أنجا لی‌ی پرسی گوتی که آیا
لەپاش مردنمان احوالی دونیا
لەبیرمان ئەبی دیتەوە یادمان
که چیمان کردوه لەسر روی جهان
جوابی دایەوە جا بزرك ارمید
گوتی بەخسرو وارثی جمشید

لەپیش هاتنی ایمە بودونیا
روحمان نوریك بو لە أوجی سما
ایستا نازانین احوالی أوسا
أترسم لەپاش مردنیش هروا
احوالی دونیا بکەین فراموش
لەژیر زمین‌دا بمینین خاموش
لەپاشان خسرو گوتی پی‌ی کیانە
نصیحتم کە تو حکیمانە
جوابی دایەوە حکیمی عاقل
عرضی کرد گوتی ای‌شاهی عادل
تو بخورەوەو بخو آوو نان
نە زورو نەکەم معتدل قوربان
چونکە مشهورە دوپیاو لەصحرا
نان‌و تویشویان پی بودایان نا
یەکیکیان زوری خواردو پەشوکا
آویتر هیچی نەخوارد برسی‌ما

أويان زورى خوارد آخرشەقى برد
أميان پەكى كەوت لەبرسانا مرد

ديسان پادشا گوتى آخوگيان
روح چون دەرئەچى لەلاشەى انسان

عرضى كرد گوتى اى شاهى سرور
هيچكس تى ناگا غيرى پيغمر

پيغمرەكان امينن يك دەم
ئەم سررە نالين قط بەنامحرم

ديسان لى پرسى خسرو بەپروش
گوتى اى داناى صاحب عقلو هوش

لەناو عربدا شخصى هەلساوە
دعواى دين اكات آيا ئەوپياوە

كى يە؟ آياتو نسبتى دينى
لەگل دينى من چلون أبينى

جوابى دايەوە حكيمى دانا
گوتى أو ذاتەى تو أليت بەخوا

آوازەى لەسر چرخى گردونە

حبیبی ذاتی پاکی بێچونه

بەحق بزانه تو دینی تازه

لەگل حق مەکە هرگز توبازی

وەختی أمەی بیست خسروی بێ دین

همو اندامی بەربوه لەرزین

باسی خەوبینینی خسرو بەحضرت محمدصلعم

شەویك نوستبو شاهی تاجوەر

لەخەودا چاوی کەوت بە پیغمبر

سواری اسپ بو اهات بەیلغار

وەکو مانگ هەل بیت لەآسوی کوسار

بەتوندی گوتی خسرو ورەلام

لەکفر لادە بکرە ریی اسلام

خسرو عرضی کرد گوتی ای امین

سەریشم بری لانادەم لەدین

هرکە أمەی گوت خسرو مصطفی

حدەتی فرمو قمچیکی لی‌دا

راپەرری لەخەو خسرو کە هەلسا

همو اندامی ألەرزی ترسا
آرامی نەما سی مانگ نەخوش کەوت
بی خوراکو خەو ساتی نەأسرەوت
لەپاش مدەتی گوتی بەشیرین
هەلسە بوسیری خزینە بچین
چل خزینەی‌بو پر دوررو گوهر
پر لەزیررو زیو لؤلؤو جواهر
خریطە لەسر خریطە همو
دانرابو هینی شاهانی پیشو
یك‌یك سیری‌کرد پادشای سرور
کلیلیکی‌دی لەپاشان لەزەر
هی صندوقیك‌بو کە لەمرمربو
قفلەکەیشی هر آلتون‌و زەربو
کاتی کردیەوە أو صندوقەشا
سیری‌کرد لەزیرر لەوحیکی وا تیا
لەسر أو لەوحە آلتونە بە زیو
چند دیر نوسرابو جوانو کەس نەدیو

خوینده‌وارانی قدیمیان هینا
که‌أو نوسراوه بخوینینه‌وه جا
که خویندیانه‌وه عرضیان کردگوتیان
هی اردشیره کوری بابکان
به‌علمو رمل أستیره‌و نجوم
وه‌ختی خوی له‌لای أو بووه معلوم
نوسیویه که‌وا له‌ملکی عرب
که‌وره‌ییك أیبت به‌اصلو نسب
خاتمی همو پیغمبرانه
خاوه‌ن معجزه‌و صاحبقرانه
هرکسی دینی ئه‌و قبول بکا
سر فراز ئه‌بی له‌هردو دونیا
هرکسی شرعی ئه‌و بکاقبول
ئه‌و کسه شاهو سرداره‌و مقبول
خسرو أمه‌ی‌دی جوشی سند گیانی
له‌رزی سرتاپا گوشتو ایسقانی
أنجا تی‌که‌یشت معلوم‌بو که‌وا

ئەم‌بو لەخەودا قچی‌یەکەی لیدا

شیرین کەزانی خسرو شیواوە
رەنگی زەرد بووە هەل بزرکاوە
عرضی‌کرد گوتی ای‌شاهی جهان
وارثی تختو تاجی نوشیروان
پیشینان کەوا اکەن حکایت
پیغمبریك دی صاحب ولایت
وها نوسراوە کە لەپاش چند سال
دیتە روی دونیا بە عزو اجلال
یقین بزانە جی‌ی گالتە نیە
با عرضت بکەم چارەمان چیە
چار هر أمەیە بچینە سەر دینی
با نەبین توشی دردو غمگینی
جوابی دایەوە گوتی بەشیرین
راستە لەلای‌من معلومە یقین
کە پیغمبرە ئەو ذاتە بەلام
لەتو معلومە اجدادو آبام

صاحبِ سپاو تاجو علم بون
وارثی تختی جمشید جم بون

لەدینی أوان چون واز بهینم
لەروی شاهانا خجل أمینم

هرچند من دلم آرەزو ئەکا
اطاعەی بکەم بختم رئی نادا

باسی کاغذ نوسینی پیغمبر ﷺ بو خسرو

لەپاش مدەتی رسولی خاتم
کاغذی نوسی بوشاهی عجم

نوسی بەناوی ئەو پادشـــایە
بی أو هیچ نابیو خوی بیجیکایە

خلاقی دنیاو همو موجودە
هتاکو ابد فیاضی جودە

بە میشولەییك اکوژی فیلی نر
میرولە اکات بەمارو اژدر

أو خلقی کردوی تو مشتی خاکی
لەســەرت دەرکە کبرو بیباکي

لەچنگی مردن، قط رەوح دەرناکەی
کە أجلت هات ناتوانی راکەی

لەربعی مسکون عراق بەریکە
جا لەو بەرە مداینیش شەریکە

لە مداین‌دا پیاو زورە الآن
توش انسانیکی ماندی أوان

شهادت بدە خالق خدایە
بی جیکەو مکان تاکو تەنیایە

هر ئەو خدایە خالقەو اکبر
منی کردوە وا بە پیغمبر

آگر پەرەستی تو برەلا کە
پیرەوی شرعی رسول اللە کە

بوچ أپەرستی آگری پر دود
خدا پەرستبە مەبە بەنمرود

لە آگری دورخ خوت دەر بهینە
مسلمان ببە شەهادت بینە

کاغذ تەواوبو بە تالوکەو دەو
قاصد کەوتە رێی بردی بوخسرو
وەختی کاغذی وەرگرت خسروشا
لەرقا هوشو شـــعوری نەما
کەدی نوسرارە هیبت انگیزە
نامەی (محمد ﷺ) بولای پرویزە
غروری شاهی لەریکە لای دا
گوتی کی بی وا جسارت بکا
آزانێ کەخوی بەگەورە دیوە
ناوی خوی لەپیش ناوم نوسیوە
رەنگی روی تیکچو بەقارو بەقین
درری نامەکەی ختم المرسلین
تومەلی نامەی احمدی درری
شیتبو نەیزانی جەرگی خوی برری
قاصد کەرراوە خیرا دستوبرد
ماجرای عرضی رسول الله کرد

جا له معجزەی ختم الانبیا
بزانه خسرو چی‌هات بەسریا
لەسر شط پردی هەبو لەآسن
لاقاویکی‌دا هەلی کەند لەبن
هەورە تریشقه بەامری خدا
لەقصرەکەی‌دا طاقیکی روخا
بای سموم لەبر هاتو بەستیز
بون بەقرەبروت گلکونو شەودیز
له معجزاتی خاتم الانبیا
لەو روژانەدا زوری وا روی دا
بەخسرو خدا نەیدا هدایت
بیچارە محروم بو له عنایت
سیری جلالی پیغمبرکه تو
بەچاوی دقت تی‌فکرە مەررو
عجب بدریکه جی‌ی لەژیر خاکه
کەچی نوری آو لەسر افلاکه

باسی معراجی حضرت محمد صلی الله علیه وسلم

شەویك دور لەسیر سرای فانی بو
احمد لەسرای أم هانی بو
جبریلی امین لەبیت المعمور
بوراقی هینا مکلل بەنور
لەهەوری نیسان دورر افشانتر بو
لەبادی صبا خوش عنانتر بو
لەمدینەوە شــاهی انبیا
سواری بوراق بو گەیشتە اقصی
لەوی حاضر بون هەمو انبیا
امامتی کرد شاهی پیشەوا
لەویوە چو بو فلکی خضرا
آوزەنگی لیدا صحرا بەصحرا
بەو تیژ بالیە طاوسی اخضر
بەجیما هەلی وەراند بال و پەرر
جبریلی امین قوەتی نەما
دوعا خوازی کرد آخر بەجیما

بوراقی تاودا دەرچو لەکونین
بیداخی هەلکرد لەقاب قوسین

بیستی کلامی ذاتی سرمدی
خدای تعالای بەچاوی سردی

اعضای دەستی کرد بەرقص‌و سما
چاو لەبن همو موییکی روا

خدا فرموی توی مقصودی دەرگا
مطلبت چیە داواکە داوا

بوگنەکاری امت دوعای کرد
خدایتعالاش درحال گیرای کرد

اومتی خوی‌کرد بەبرات دل‌شاد
گناه کاری‌کرد لەدوزخ آزاد

باسی شیرویە کوری خسرو

خسرو لەمریم کوریکی هەبو
ناوی شیرویە بد رەگو بدخو

چر داوەروبو سورفل‌و چاوشین
لایقی هزار لعنت‌و نفرین

وەختی کەعومری گەیشتە دەسال
عالەم لەدەستی بون پریشان حال
وەختی صرف اکرد بەحیلە کاری
بە ایشی پوچو بە بد رفتاری
هرکە شیرینی اول دفعە دی
عاشق روی‌بو گوتی کاشکی
ئەم محبوبەیە ژنی من ئەبو
عشقی شیرینی هر لەسردابو
بزرگ اومیدی طلب کرد خسرو
دردی شیرویەی بیان کرد بوئەو
گوتی أترسم لەم بد اخترە
سرسری و احمق شیتو بی‌فرە
نە خوشکەکانی خوش ئەوی نەمن
لەگل هەمومان بووە بە دوشمن
من تاجم لەسر تاجداران سەند
کەچی ئەم کورەم پیسەو ناپسند
جوابی دایەوە حکیمی دانا

کوتی معلومه ای شاهی جم‌جا
هرچی بی أمه جکری تویه
آخر پارچه‌ییك کوهری تویه
موافق نیه قوربان لەلای من
جکر کوشەی خوت بکەی بە دوشمن
کەورە بیت یقین دلی پاك ئەبی
خوت چاکی أویش آخر چاك ئەبی
ایستا منداله خوینی ادا جوش
وەختی کەورەبو ئەبی عقلو هوش
قضا وای هینا بینکی پی چو
خسروی پرویز آرەزوی وابو
واز بینی لەعیشو ذوقی شاهانه
عبادت بکات بو آتشـــخانه
تەرکی دونیای کرد بە جاری خسرو
شیرویەی کوری دانیشت لەجی ئەو
شیرو دەستی کرد بەباده نوشین
هوشـــی نەمابو لە عشق شیرین

آخر شیرویەی بد رەگی بد گیان
باوکی حبس کرد خستیە ناو زندان
خسروی پرویز عاجزو غمگین
کس لەلای نەبو بەغیری شیرین
بەلام بەشیرین دلی زور خوش بو
همو عالەمی لا فراموش بو
گوتی بە شیرین گیانە توم بەسە
دولتو مولکم من کەی مەبەسە
شیرینیش أیکرد دلنوایی ئەو
دلخوشی أدا دایم بەخسرو
(باسی کوژرانی خسرو بەدستی شیرویە)
شەویك شیرینی شوخی ناز پروەر
أیکرد قصەی خوش بوشای تاجوەر
لەپێی شادا بو زنجیری زیرین
پێی نابووە ناو پێی زیوینی شیرین
بە دەمی گلی زور شکری شکاند
تا بە قصەی خوش خسروی نواند

شیرینیش خەوی لی کەوت لەپاشان
بی خبر لەدەور چرخی آسمان

لەپر دیویکی پیسی بدکردار
بی رحم و مروت هروەکو سکسار

چووە ژورەوە فوی لەچرا کرد
بەدەستیەوەبو تیغی دستوبرد

دای لەسر دلی شـــاهی تاجوەر
خوین وەکو فەوارە درحال کردی سر

خسرو لەخەوی شیرین رایەری
بازرقەی خوینی لەسر دلی دی

سیری کرداوا لەسرتا بەفرق
لەناو لافاوی خوینا بووە غرق

تینوی بو ویستی داوای آو بکا
فکری کردەوە کوتی لەپاشا

بەخوا ایستاکە من بوقومی آو
حیفە هەلسینم یاری مستە چاو

چونکە امشەو ئەو درەنگ نوستوە

اكر بزانی أمەم توش بووە
خەوی لی أزرری ناخەوی شیرین
دەس أکا بە شـین بەدلی غمگین

تینو مایەوە تا روحی دەرچو
لەکل شـــیرین‌دا وا بەوفابو
عاقبت لەتاو شەولی خویناو
چاوی کردەوە شوخی مستەچاو

شەوانی پیشو کە بەختی یاربو
بە دەنگی ســـازو بربط بیداربو
أو شەوە وای کرد چرخی ستمکار
بە خوینی کەرمی خسروبو بیدار

شیرین بەربوە هاوارو فریاد
بانگی کرد کوتی ای دادو بیداد
وەرن بزانن کەچی قەوماوە
مالی ویرانم خسرو کوژراوە

شیرویە أنجا ناردیە لای شیرین
کوتی پی‌ی بلین هیچ نەبی غمگین

ئەو أبی بەمن دلی زور خوش بی
هتا یك حفتە ماتو رەش پوش بی
لەپاش یك حفتە بە کیفو دماغ
وەکو دستەکل أی‌هینمە ناوباغ
أیکەم بەگەورەو ملکەو سرور
حورمتی أکرم لەخسرو زیاتر
ئەم خبرەیان کەدا بەشیرین
وەك سرکە توندبو بەدلی غمکین
بەلام بەجوابی شیرین تفرەی‌دا
گوتی پی‌ی بلین اکر راست أکا
من چی پی ئەلیم زو بەجی بینی
بهانە نەکری دلم نەشکینی
تختی جمشیدو پردەو بارەگا
بیانسوتینن همو سراپا
قصری پادشا لەبیخ دەربینی
قوللەو تەلاری باش بروخینی
باربد دەرکا پەل بکا شەودیز

با نەکەم یادی خسروی پرویز
وەختی أمانەی بەجی هینا ئەو
أوسا انیژین جنازەی خسرو

لەپاش أمانە بومن سر لەنوی
قصرو بارگاە درستکا بە جوی
زور زو أمانە بکا تکایە
أوسا پیی ألیم زور سرری تیایە
کاتی أمەی بیست شیرویەی بیدین
زو بەجی هینا امرەکەی شیرین
شیرینیش همو جلو بەرگی شا
دای بە فقیرو هەژارو کەدا

* باسی دفن کردنی خسرو وخو کوشتنی شیرین *

اجا بولاشەی شاهی تاجدار
صندوقیان تاشی لەعودی قمار
صندوقەکەیان گرتە تختەی زەرر
رازاندیانەوە بە دوررو گوهر
بە عادەتی زوی شاهانی عجم

خستيانه صندوق شاهی جم‌حشم

چند پادشاهی هه‌لیان‌گرت به‌شان

بردیان به‌حورمت بوسر گورستان

بزرك اومیدیش هروه‌ك شورره‌بی

له‌دردو غما له‌شی أله‌رزی

أیکوت کوا که‌وره‌ی شاهانی عجم

کوانی صاحبی شمشیرو علم

کنیزان زولفیان کردبو په‌خشان

له‌پیش خلقه‌وه به‌کول أکریان

شیرین ارمن وه‌ك طاوسی مست

وینه‌ی خسروی کرتبوه سردست

سرپوشی زردی دابو به‌سردا

لباسی جوانی کردبو به‌بردا

له‌پیش جنازه‌ی خسرو به تنیا

أهاتو أچو به رقص و سما

بلنجه‌و به‌لار أرویشت سرمست

هرکسی ئه‌یدی دو أچو له‌دست

بەم نوعە هرکس کە ئەیدی شیرین
وا تی‌اکەیشت هیچ نیە غمگین
شیرویەش دیسان وای‌زانی کە ئەو
هیچ غمبار نیە بو مرگی خسرو
رویشتن لەسر کورســتان أنجا
لەناو گومەزدا صندوقیان دانا
خلایق همو چونە درەوە
شیرین بەدلی غم پرورەوە
چووە ژورەوە درگای کرد محکم
کفنەکەی لادا لەشاهی عجم
لەو جیکەی وا تیغی لی‌درابو
تیغی‌ها لەسر جگری خوی زو
بەخوینی گەرمی شوخی دلارا
تازەی کردەوە برینەکەی شا
دەستی کردە مل خسروی پرویز
نایە ناودەمی دەمی شکر ریز
شیرینی ارمن جا کردی هاوار

اهالی وەختی کەبون خبردار
گوتی خلقینه وا خوم نجات‌دا
گیانم شادبو آواتم نەما
پیاوە گەورەکان کە بون باخبر
بانگو صدایان لی‌هەلسا یکسر
گوتیان شـــیرین بومردنی‌تو
بو وفاو بوگیان سپاردنی‌تو
لەعشقا هروا لازمە مردن
هروا أبی گیان بەیار سپاردن
کەلی‌ژن هەیە آزاوەك شیرە
زور پیاویش هەیە ژنی بی‌خیرە
لەناو گومەزدا دویاری دل‌پاك
بەرسمی شاهان نیژران لەژیر خاك

آموژ کاری

دلت خوش نەبی بە دونیای ناکس
وفای هیچ نیە دونیا لەگل کس

ألين افلاطون دايم أ كريا
عرضيان كرد كوتيان حكيمى دانا

سبى چيه كه‌تو روژو شه‌و
دايما أ كريت به‌چاوى بى خه‌و

فرموى من بويه دايم كريانم
هوكرى يك بوون جسمم‌و كيانم

روژى جيا ئه‌بن له‌آشنائى
حقمه أكريم من‌بو روژى جيائى

كورو ، ژن ملكو مالو حالى‌زور
هاورى تون هتا أچيه ناوكور

له‌كلتا أررون عاجزو غمناك
به‌لام له‌كلتا نايه‌نه ژير خاك

هرچند كه‌فلك بتدا چرخو پيچ
تومه‌خو غمى دونياى اده‌نى هيچ

كوانى فريدون له‌كويه ضحاك
همو له‌ژيرخاك بون مشتى خاك

* به‌عنايتى خواى خاوه‌ن لطف ته‌واو بو